

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència de l'honorable Sr. Joan Casanovas

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 7 de febrer del 1934

SUMARI

S'obre la sessió a dos quarts de sis i cinc minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Precs dels senyors Comes, Riera i Fronjosà al senyor Conseller de Governació, referents als Municipis i l'expulsió de funcionaris.

Resposta del senyor Conseller de Governació i rectificació del senyor Comes.

Prec del senyor Soler i Bru al senyor Conseller de Governació sobre l'ordre públic a Barcelona.

Resposta del senyor Conseller de Governació.

Prec del senyor Fronjosà al senyor Conseller de Governació sobre un afer d'espionatge a Barcelona.

Resposta del senyor Conseller de Governació i rectificació del senyor Fronjosà.

Intervenció de l'honorable senyor President de la Generalitat.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió d'Economia sobre el Projecte de Llei de bases de la cooperació.

Article 40. — Es aprovat en la nova redacció que proposa la Comissió. Ha estat rebutjat un vot particular dels senyors Casabó i Tallada a l'article.

Article 41. — Es aprovat sense discussió.

La Comissió manifesta que ha variat l'ordre dels arts. 42, 43, 44, 45 i 46 del dictamen.

Article 42 (abans 44). — Es aprovat en la nova redacció que proposa la Comissió.

Article 43 (abans 45). — Es aprovat sense discussió.

Article 44 (abans 46). — Es aprovat en la nova redacció que proposa la Comissió.

Article 45 (abans 42). — Es aprovat sense discussió.

Article 46 (abans 43). — El senyor Simó l'impugna.

Resposta del senyor Soler i Bru, per la Comissió.

Rectificacions dels senyors Simó i Bofarull i Soler i Bru.

Nova rectificació del senyor Simó i Bofarull.

A petició del senyor Soler i Bru se suspèn la discussió d'aquest article per a procedir a la seva nova redacció.

Article 47. — Es aprovat en la nova redacció proposada per la Comissió.

Articles 48, 49, 50, 51 i 52. — Són aprovats sense discussió.

Article 53. — La Comissió manifesta que per a millor ordenació ha estat traspassat al començament del capítol de «Disposicions Generals».

Articles 54, 55 i 56 (53, 54 i 55 en la nova numeració). — En virtut d'unes manifestacions de la Comissió es deixa en suspens la discussió d'aquests articles que corresponen al capítol titulat «Economia de les Cooperatives».

Article 56 (abans 53). — Es aprova sense discussió.

Article 57. — El senyor Balart demana un aclariment sobre aquest article.

Resposta del senyor Soler i Bru, per la Comissió.

Rectificacions dels senyors Balart i Soler i Bru.

Es aprova l'art. 57.

Articles 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67 i 68. — Són aprovats sense discussió.

Manifestacions del senyor Soler i Bru sobre la redacció definitiva de la Llei.

Se suspèn el debat.

Continuació de la discussió del Dictamen de la Comissió especial sobre el projecte de Llei de Contractes de conreu.

Articles 7.º i 8.º — A petició de la Comissió és ajornada la seva discussió.

Article 9.º — Es dona lectura d'una esmena presentada en forma d'art. 9.º bis, signada pels senyors Cunillera, Andreu, Torres, Mestres i Ribes.

Manifestacions del senyor Romeva.

Resposta del senyor Cerezo i rectificació del senyor Romeva.

Intervenció del senyor Tauler i rectificació del senyor Cerezo.

Es aprova l'art. 9.º, refós amb l'esmena presentada.

Article 10. — Lectura d'una esmena presentada pels senyors Dalmau, Blasi, Balcells i Fàbrega.

El senyor Blasi defensa l'esmena.

Resposta del senyor Bru, en nom de la Comissió.

S'aprova l'article modificat d'acord amb l'esmena.

Article 11. — El senyor Romeva fa unes manifestacions.

Per la Comissió li respon el senyor Cerezo.

Rectificacions dels senyors Romeva i Cerezo.

S'aprova l'article en la nova redacció proposada per la Comissió.

Article 12. — Lectura d'una esmena signada pels senyors Romeva, Guinart, Armendares, Fontbernat, Ribes i Soberano.

El senyor Romeva la defensa.

Resposta del senyor Cerezo, per la Comissió.

Rectificacions dels senyors Romeva i Cerezo.

S'aprova l'article modificat d'acord amb la segona part de l'esmena.

Article 13. — Es aprova sense discussió.

Article 14. — Manifestacions del senyor Romeva.

Contestació del senyor Cerezo per la Comissió.

Rectificacions dels senyors Romeva i Cerezo.

Es aprova l'article.

Articles 15 i 16. — A petició del senyor Tauler, resten pendents de discussió.

Se suspèn el debat.

Lectura d'un dictamen de la Comissió de Finances sobre projecte de Llei de transferències de crèdit.

Lectura d'un dictamen de la Comissió de Finances sobre un projecte de Llei d'autorització d'una ampliació de crèdit.

Lectura d'un dictamen de la Comissió especial (Llei Municipal de Catalunya), sobre diversos articles de la segona part de la Llei Municipal de Catalunya.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Sanitat sobre el Projecte de Llei d'aigües minero-medicinals i d'aigües pures de règim.

Article 47. — Es aprova sense discussió.

Article 48. — Es aprova introduint-hi una modificació proposada en una esmena signada pels senyors Bru, Galés, Rouret i Andreu.

Articles 49 i 50. — Són aprovats sense discussió.

Article 51. — Es aprova d'acord amb l'esmena proposada pels senyors Rovira i Virgili, Blasi, Irla i Puig i Ferrater.

Article 52. — Es aprovat sense discussió.

Article 53. — Lectura d'una esmena signada pels senyors Bru, Galés, Rouret i Andreu.

Manifestacions del senyor Armendares.

Resposta del senyor Ribes, per la Comissió, i demana que quedi en suspens la discussió d'aquest article.

Articles 54, 55, 56, 57 i 58. — Són aprovats sense discussió.

Article 59. — Es aprovat amb una esmena presentada pels senyors Bru, Galés, Rouret i Andreu.

Article 60. — Es aprovat amb una esmena presentada pels senyors Bru, Galés, Rouret i Andreu.

Article 61. — Es aprovat amb una esmena presentada pels senyors Bru, Galés, Rouret i Andreu.

Article 62. — Es aprovat amb una esmena presentada pels senyors Bru, Galés, Rouret i Andreu.

Articles 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71 i 72. — Són aprovats sense discussió.

Són aprovades unes esmenes dels senyors Bru, Galés, Rouret i Andreu, presentades en forma d'articles addicionals i transitoris.

Se suspèn el debat.

Ordre del dia per a la sessió de dijous.

S'aixeca la sessió a tres quarts de vuit de la vetlla.

S'obre la sessió a dos quarts de sis i cinc minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha els honorables senyors President de la Generalitat i Consellers de Governació i d'Economia i Agricultura.

Es llegeix i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

Els Municipis i l'expulsió de funcionaris

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Comes.

El Sr. COMES: Senyors Diputats: Aquest Diputat que no té per costum molestar gaire l'atenció dels senyors Consellers, avui no pot menys que dirigir un prec al senyor Conseller de Governació, prec que per altra part ja havia formulat en la data anterior que el senyor Selves ocupava el mateix Departament de Governació.

Es tracta de la situació en què es troben els Regidors dels Ajuntaments de Catalunya que hagin determinat, per acord pres pels respectius Consistoris, l'expulsió d'algun funcionari municipal.

Segons l'Estatut municipal, que encara en part regeix al nostre país mentre no sigui aprovada completament la Llei Municipal que estem elaborant en aquest Parlament, els Regidors són responsables personalment, amb els seus béns, de les responsabilitats que es puguin derivar per qualsevol acord que afecti a un funcionari si després aquest funcionari, havent recorregut en via contenciosa, es veu reposat per sentència dels tribunals d'aquest fur.

Nosaltres hem de recordar que aquestes resolucions foren preses moltes vegades en els primers moments de la República per Comitès revolucionaris que després varen ésser elegits en Consistori per l'elecció popular o per la intervenció del Poder executiu; que aquests Ajuntaments es van creure que l'esperit del 14 d'abril era una realitat a la nostra

terra, i, davant d'això, es varen prendre acords contra Secretaris i altres funcionaris en virtut dels quals varen cessar de llurs càrrecs. Eren funcionaris que no havien comès cap de les faltes, moltes vegades, que l'Estatut preveu perquè es formulí l'expedient; eren funcionaris, no obstant, que durant el temps de la Dictadura s'havien erigit en delators, en confidents d'aquells celebres Delegats governatius, que en la seva immensa majoria eren militars; confidents d'aquests personatges i, per tant, erigits en perseguidors de ciutadans honorables. I davant d'això, els Comitès revolucionaris i, després, els Ajuntaments, varen creure que aquests funcionaris eren incompatibles en l'exercici de llurs càrrecs amb els veritables republicans, i es varen prendre mesures molt atinades i molt encertades en contra d'ells. Però, per dissort, les Lleis no han anat al compàs de l'esperit del 14 d'abril; han regit les mateixes que regiren en temps de la monarquia, i avui es dona el cas dolorós de què molts Regidors que varen prendre aquests acords lloables i fermament republicans, en virtut dels recursos contenciosos que, emparats en l'antiga legislació poden interposar els Secretaris i altres funcionaris municipals, es poden trobar en un moment determinat que, amb els seus béns particulars, hagin de respondre dels emoluments i honoraris no devengats per aquests funcionaris durant el temps que varen estar cessants.

Aquesta és una injustícia que no pot continuar. Jo havia tingut l'honor de parlar-ne amb el senyor Selves en l'etapa anterior del seu pas pel departament de Governació, com n'havia parlat també amb el senyor Mestres, i he de dir que havia trobat en ells un ressò veritablement republicà en la meua petició. Però entenc que hem passat ja algun temps i malgrat els treballs que s'han efectuat en el departament corresponent i malgrat que, segons tinc entès, hi ha un Projecte de Llei que està gairebé elaborat, jo vull pregar al senyor Conseller de Governació i al Govern en pes, sobretot aprofitant la presència de l'honorable senyor President de la Generalitat, que donin acolliment a aquest dret i que facin aquesta justícia veritablement catalana d'evitar que els Regidors dels Ajunta-

ments republicans siguin perjudicats en els seus interessos particulars per aquests acords ben presos i justament presos i que presenti el Projecte de Llei necessari perquè tots els casos injustos que puguin donar, sigui resolt pel poder executiu en la forma com li dicti la seva consciència republicana i el seu esperit just i legal.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Riera.

El Sr. RIERA: Senyors Diputats: M'havia atançat a la Presidència per a fer un prec dirigit al senyor Conseller de Governació. Efectivament, aquest prec que jo vaig a dirigir al senyor Conseller de Governació, és un prec igual que el que acaba de fer el nostre volgut amic Pere Comes. Jo vull dir als senyors Diputats qui és el de nosaltres al qual no s'ha acostat un Ajuntament republicà i no li ha fet denúncies com les que acaba de fer aquí el senyor Comes? En proclamar-se la República, els Ajuntaments republicans varen creure que era fer un obra de sanejament el treure aquells Secretaris que havien col·laborat amb la dictadura, no tant sols col·laborant-hi, sinó referent més encara la nota, com jo puc demostrar, inclús essent confidents dels sindicats lliures. Aquells Ajuntaments, fetes les eleccions del 12 d'abril es varen trobar que per la pressió del poble i per la voluntat d'ell, varen haver de treure molts d'aquests funcionaris. Què ha passat? L'amic Comes amb prou eloqüència ho ha explicat. Els expulsats han recorregut i ara, amb els seus béns particulars, són aquells Regidors els que han de respondre del perjudici que hagin pogut causar a aquell Secretari. A més, sembla que vulgui dir que nosaltres en no haver legislat sobre aquest extrem, condemnem a aquells Ajuntaments que varen fer una tasca republicana en el moment de proclamar-se la República.

Hi ha casos veritablement vergonyosos, per exemple el cas del Secretari de l'Ajuntament de Molins de Rei, Secretari general dels sindicats lliures, cunyat d'aquell home que dirigia els pistolers, anomenat Sales; quan tot el poble de Molins de Rei va obligar a foragitar aquell Secretari, ens trobem que aquest Secretari ha recorregut al Tribunal Contenciós i ara és l'Ajuntament republicà, són ells personalment els Regidors, els qui han d'abonar tot el sou no devengat per aquell funcionari.

(Entra a la Cambra l'honorable senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.)

Jo crec, senyor Conseller de Governació, que la V. S. acompanyat del Govern, han de fer justícia a aquells Ajuntaments republicans, i que de la manera que sigui, perquè sigui com sigui aquests Secretaris no tornaran a entrar mai més en aquests Ajuntaments, perquè fóra perdre la força moral dels mateixos Ajuntaments, que encara segueixen essent republicans, el que s'haguessin de tornar a incorporar aquells Secretaris. Crec que per mitjà del Govern de la Generalitat de Catalunya s'hauria de fer una Llei que donés com a vàlid aquell fet purament revolucionari, en virtut del qual els Ajuntaments republicans varen foragitar als funcionaris que no feien de funcionaris, sinó d'espies i que estaven a les

ordres dels delegats governatius i del qualsevol dictador.

El Sr. FRONJOSA: Demano per parlar, per a formular un prec sobre el mateix assumpte.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSA: L'amic Riera s'ha anticipat en aquest prec al senyor Conseller de Governació, en el que fa referència a l'Ajuntament de Molins de Rei, però hi ha un cas igual i contrari en aquest i és que també podríem presentar queixes de funcionaris que han complert honradament amb la seva funció i que avui es veuen postergats en virtut del resultat electoral d'aquestes lluites passades. El despit i la ira han provocat accions de venjança de tal naturalesa que jo crec que el senyor Conseller de Governació, quan arribi al seu coneixement, haurà de posar-hi forçosament remei o sinó representaria el llençament d'unes quantes famílies a la misèria més desesperadora. Ens trobem amb el cas que a Mongat-Tiana, com saben els senyors Diputats, ha guanyat la Lliga Catalana i un funcionari de l'Ajuntament que el 12 d'abril les Esquerres varen creure que era home de confiança i home digne de fer-se càrrec de la Secretaria, avui s'ha vist llençat d'una manera implacable i substituït pel cunyat de l'Alcalde, que és de la Lliga Catalana. Jo no sé si hi ha alguna disposició legal que reguli que l'estabilitat d'un funcionari depengui del resultat d'unes eleccions: hi ha una sarsuela clàssica espanyola que ens dibuixa l'home que sempre les seves possibilitats de vida estan pendents de les lluites electorals. Jo creia que això havia passat ja a Espanya, i que a Catalunya ho desconèixiem; però ara tornen a venir aquells temps. Un Secretari d'Ajuntament, segons les normes posades en circulació, està pendent del resultat de les eleccions. Jo demano, doncs, que el senyor Conseller de Governació es digni contestar aquests tres diferents precés que coincideixen, per veure quin recurs tenen aquests homes que després del 12 d'abril varen posar-se a disposició de la República, defensant el seu esperit, i avui es veuen foragitats dels seus llocs sense ningú que els ampari ni saber on apellar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Senyors Diputats: Jo prego, en primer terme, que els senyors Comes i Riera no vegin una desatenció per part meua en no contestar immediatament els seus precés. Tenia coneixement d'aquests precés i com que es compenetraven l'un amb l'altre, he esperat que es formulessin tots tres per a contestar. He de dir a les VV. SS. que el Govern de la Generalitat de Catalunya ha tingut una veritable preocupació per aquest problema, de tal manera, que quan jo era Conseller de Governació l'altra vegada em vaig ja preocupar per diferents casos denunciats per molts Municipis de Catalunya. Això va fer que iniciés una tasca de redacció d'un Projecte de Llei. Més tard, en succeir-me en la Conselleria de Governació l'amic i company senyor Mesures, ell ja va formalitzar el Projecte de Llei, més concretat. Jo puc dir el següent: he plantejat aquest problema dintre el Govern de la Generalitat de Catalunya. He aconseguit fer veure al Govern l'abast

i la importància d'aquest problema, i llavors se m'ha autoritzat perquè aquest Projecte de Llei sigui modificat en tots els sentits per a fer una cosa justa i legal, tal com demana l'amic i Diputat senyor Comes.

Ara puc dir el següent: el Projecte de Llei està enllestint-se, dintre de poc es presentarà i serà llegit per a passar a la Comissió corresponent i portar-lo al Parlament perquè se li doni un fonament legal, perquè no s'ha de fer una cosa de Poder executiu, sinó legislatiu. Em plau que les diferents fraccions d'aquesta Cambra s'hagin manifestat en aquest sentit. Naturalment, el compàs de la revolució, el canvi de règim, concretat el 12 d'abril en les eleccions, i el 14 en la revolució, no ha estat igualment traduït en la labor legislativa; però d'això no se'n pot donar la culpa al Govern actual, ni als que han passat per aquí, i és perquè, en realitat, les funcions que tenia el Govern central no han estat traspassades fins l'any passat a la Generalitat de Catalunya i, per tant, calia anar amb molta cura, calia estudiar tots els detalls d'aquest problema per a no cometre injustícies, i això és el que em serveix per a contestar el prec del senyor Fronjosà, que s'assembla molt al prec del senyor Comes i al del senyor Riera, però formulat en sentit contrari. El senyor Fronjosà diu: «Quina estabilitat tenen els funcionaris perquè en la situació actual i en el moment electoral no puguin canviar llur situació? En canvi, el senyor Comes i el senyor Riera demanen que en quant a aquells Ajuntaments, a aquelles Junes revolucionàries que varen treure funcionaris que eren de la Dictadura, que havien actuat contra la voluntat del poble, pugui legalitzar-se la situació dels seus Regidors, que havien pres aquell acord d'expulsió.

Jo diré que com a canvi de règim, com a situació revolucionària, entenc que es pot legislar en un sentit d'anar a convalidar aquestes expulsions en la forma legal, en una forma que no es cometin injustícies; però com a motiu electoral, per una victòria política de partit, jo entenc que els funcionaris no poden estar sotmesos a aquestes variacions. Per això, jo considero que com a canvi de règim cal anar a estabilitzar la situació que crearen aquelles Junes revolucionàries, en aquell moment en què el poble de Catalunya va demostrar la seva voluntat de canviar totes aquelles coses que ens havien portat a una situació desagradable. Però contestant al senyor Fronjosà, jo he de dir que els funcionaris han de tenir una estabilitat i que no pot ésser que en cada moment, en cada minut, per un canvi electoral, per una mutació de Partits polítics, un funcionari estigui a mercè de qualsevol disposició d'un Ajuntament que vulgui prescindir d'ell perquè no sigui del Partit que ha guanyat unes eleccions.

Per això, jo puc assegurar que el Projecte de Llei que s'ha de presentar té un abast en els dos sentits, un abast absolut de consideració i de convalidació del que havien fet les Junes revolucionàries, i a la vegada d'estabilitat dels funcionaris en quant als canvis polítics que no afecten al règim. I jo puc donar la garantia de què aquest Projecte de Llei serà portat a aquesta Cambra dintre d'un breu termini i aleshores jo crec que donarem satisfacció a tot l'esperit de Catalunya.

El Sr. COMES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Comes.

El Sr. COMES: Es per a donar les gràcies al senyor Conseller de Governació, en nom de l'amic Riera i meu, per la forma molt agradable i molt satisfactòria com ha contestat al nostre prec. Realment, aquesta distinció feta pel senyor Conseller de Governació és pertinent. Una cosa és l'actuació d'aquelles Junes revolucionàries i una altra cosa és el respecte absolut al dret dels funcionaris. Jo amb això hi estic completament d'acord i només em resta agrair-li la seva contestació, i em permeto recordar-li que amb això ha d'actuar en aquella forma que no fa molt deja el polític francès Mr. Daladier quasi s'encarregà del Govern, és a dir, que és necessari que el Govern sàpiga actuar fort i depressa.

L'ordre públic a Barcelona

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Soler i Bru.

El Sr. SOLER I BRU: Senyors Diputats: Es per a fer un prec al senyor Conseller de Governació respecte a l'estat de l'ordre públic a la ciutat de Barcelona. És evident que es produeixen de tant en tant atemptats que ja podem dir que semblen endèmics, però que jo tinc la seguretat de què el Govern de Catalunya hi posa tots els esforços i fa tots els possibles perquè s'acabin com més aviat millor.

Segur d'això, m'ha sorprès en gran manera un article publicat en un diari d'anit, on es fa una campanya política d'un ordre tan especial que jo vull cridar l'atenció del Govern de Catalunya, del senyor Conseller de Governació, perquè tingui a bé, si ho creu convenient, contestar a aquest prec i contestar de passada a aquestes insinuacions, que crec jo que no s'haurien de tolerar, perquè porten un estat d'alarma contínua no solament al nostre poble, sinó en perjudici de Catalunya, doncs propagant aquest article per arreu del món, es fa una atmosfera perniciosa i perjudicial per a nosaltres.

Prego, doncs, si ho té a bé el senyor Conseller de Governació, que em vulgui aclarir aquest punt, i en contestar a la meua pregunta contesti les afirmacions d'aquell diari.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Senyors Diputats: En realitat, la pregunta formulada pel senyor Soler i Bru no m'estranya. Jo també he estat sorprès per una editorial d'un periòdic de dretes, en el qual es parla no de l'ordre públic a Catalunya, sinó del desordre públic. Aquesta editorial periodística, inspirada per senyors que tenen seient aquí per un mandat completament democràtic i que no l'han volgut acceptar i que adopten una actitud tan antidemocràtica i tant antiparlamentària com retirar-se del Parlament del qual no han rebut greuges, jo la trobo rara, i trobo molt estrany que es defensï això des de l'editorial d'un periòdic, quan de tots és sabut que la qüestió de l'ordre públic a Catalunya és una de les situacions més delicades que es poden plantejar i que no són precisament els partits de dreta ni partits conservadors els que la poden tractar amb aquests termes demagògics, amb termes pseudo anarquitizants.

Es parla allà — i faig referència a aquesta editorial i cito concretament el diari, que és *La Veu de Catalunya* —, es parla allà de què existeix un desordre absolut. Més que res jo entenc que és un atac al Govern de Catalunya i especialment al Conseller de Governació, en el que fa referència al que és la conseqüència de la vaga de transports urbans de Catalunya, vaga en què l'autoritat en aquell moment s'hagué de posar davant de les demandes obreres perquè aquestes demandes obreres venien en un sentit anarquitzant, en un sentit revolucionari, doncs es va fer el màxim per apuntalar i per a sostenir l'ordre públic que tot Govern solvent ha de tenir com a principi.

M'estranya molt aquesta campanya quan jo sé les relacions que existeixen entre les empreses de transports urbans de Barcelona i els elements de la Lliga, i jo crec que qui podria contestar perfectament respecte al que s'ha fet sobre l'ordre públic a Catalunya, estant en mans de l'Esquerra, foren les mateixes empreses de transports urbans. Jo no crec que aquestes empreses de transports urbans vulguin sotscriure ni per un sol moment les afirmacions, jo crec temeràries, que s'han fet des d'un diari de dretes. Comprenc que en la lluita política s'emprin tots els mitjans i tots els procediments que es tinguin a la mà per a combatre l'adversari, però aquests procediments, aquests mitjans, han d'ésser ajustats a una ètica política, que és la de no desvirtuar la realitat dels fets.

Tothom sap, a Barcelona, el que significà la vaga de transports urbans, tothom sap el que ha estat aquest manteniment de l'ordre. Tothom sap els sacrificis que ha costat a l'Esquerra i als homes que tenen el poder el mantenir aquest ordre, i no crec que aquestes paraules subversives, demagògiques, que llançades per la dreta tenen una significació contrària a la que es proposen, siguin les més ajustades a la realitat dels fets.

Tothom sap el que ens reca a nosaltres haver d'actuar enfront de les organitzacions obreres, i nosaltres hi hem actuat perquè tenim un concepte de l'ordre i un concepte del que és la responsabilitat de poder; davant d'això, no hem tingut ni un defalliment i hem arribat al que no havia arribat ningú i estem disposats sempre al manteniment d'aquest ordre, ordre que sortosament a Catalunya, a Barcelona està en unes millors condicions com no havia estat mai, malgrat els extremismes de dreta i els d'extrema esquerra que s'han volgut provocar.

Això fa que tingui el Govern la satisfacció del deure complert, i aquest Conseller de Governació pot assegurar que a costa de tots els sacrificis, àdhuc els personals, ha sabut i sabrà portar a terme aquesta tasca de responsabilitat.

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Soler i Bru.

El Sr. SOLER I BRU: Per agrair al senyor Conseller de Governació les explicacions contundents que m'ha donat i la resposta categòrica a aquest article periodístic que ha de merèixer el blasme de tot bon català, esperonant-lo perquè, com ha fet fins ara, segueixi en la política activa i sèria per al bé de Catalunya.

Un afer d'espionatge a Barcelona

El Sr. FRONJOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSA: Senyors Diputats: Aquest matí, en agafar el diari *La Humanitat*, he llegit una nota que ve encapçalada amb el següent títol «Un afer d'espionatge a Barcelona». Alguns companys nostres en llegir aquesta nota s'han posat en moviment, s'han posat a fer indagatòries, i era cap allà a les dotze que ens han vingut a trobar alarmadíssims, perquè semblava que s'havia fet per la policia de Barcelona un servei d'extraordinària importància. Però han dit coses tan grosses, que gairebé un es resisteix a creure-les, perquè pressuposarien una audàcia dels elements de dreta, tan extraordinària, que depassaria ja tots els límits de contemplació i tots els límits del bon tracte. Jo no sé el que hi ha de cert en el que aquest matí se m'ha comunicat; se m'ha parlat d'organitzacions feixistes, proveïdes d'armaments, amb plànols estratègics, etc., és a dir, una veritable organització de combat que era susceptible de posar en perill l'estabilitat del règim.

Jo pregaria al senyor Conseller de Governació que, per a calmar el neguit d'aquests companys nostres, si és que sap alguna cosa, i pot dir les coses que sap, que fes la mercè de referir-nos allò que estigui en els seus coneixements, perquè encara que això sembli una cosa, sense importància de la manera com ve donada, sóc dels que crec que amb aquestes qüestions no es poden fer bromes, ni es pot estar desprevingut. No és un secret per a ningú que avui les forces espanyoles estan dividides en dos grans camps, i que les unes treballen per un costat i les altres treballen per l'altre, però que les possibilitats econòmiques, i sense les possibilitats econòmiques, una altra mena de possibilitats, estan a mans d'aquesta gent reaccionària que sembla que s'ha proposat canviar per complet la vida ascendent de Catalunya i de la resta de la República.

Per satisfacció, doncs, d'aquests companys que, ja dic, estan neguitosos sobre el que pugui haver-hi de cert a través de les fantasies o realitats que s'han format a l'entorn d'aquesta notícia, pregaria al senyor Conseller que, amb la seva autoritzada paraula, ens pogués dir quelcom sobre aquesta qüestió.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Per a satisfer els justíssims desigs dels senyor Fronjosà, jo li he de manifestar el següent:

L'afer a què fa referència la V. S. no té res a veure amb el feixisme a Catalunya. No té res a veure amb el feixisme a Catalunya perquè nosaltres — i en dir nosaltres em refereixo al Govern de la Generalitat de Catalunya —, tenim la seguretat que a Catalunya no existeix el feixisme organitzat, ni com a perill per a la institució del règim republicà. Ara bé; si per mai vingués aquesta situació difícil, veuria la V. S. l'actuació enèrgica d'aquest Govern contra el feixisme. Nosaltres no estem pas disposats a tolerar a Cata-

lunya aquesta sèrie de coses que han passat a altres llocs, que tenen un aspecte completament feixista. Aquí estem disposats, dintre un principi completament republicà i de manteniment de l'ordre, a actuar enèrgicament contra tot quant tingui el més petit regust de feixisme.

Ara bé; l'afer a què fa referència la V. S. té un abast, té una magnitud, que escapa a la jurisdicció de Catalunya; potser diré que escapa a la jurisdicció d'Espanya. És un afer que comprendrà la V. S. que jo en parli amb certes reserves; és un afer que està en mans de la policia, que fa els seus esbrinaments, i que, en definitiva, crec que es podrà demostrar que Catalunya, tenint l'ordre públic en un sentit completament autònom, pot prestar serveis d'una naturalesa que escapa als límits territorials de la mateixa Catalunya, i demostrar que aquesta policia, manada degudament, té una actuació digníssima i que han d'aplaudir totes les persones que desitgin la pau, no solament a Catalunya, sinó la pau internacional.

Jo prego a la V. S. que en aquest afer permeti que jo reservi tot el que podria dir, perquè escapa en absolut als límits de la jurisdicció de Catalunya. Té una volada, té una importància tan transcendental, que en parlar-ne aquí podria perjudicar els futurs aclariments que la mateixa policia, a favor de Catalunya i a favor de tot Espanya, podria fer. Jo prego a la V. S. que respecti aquest silenci tancat sobre el fet en qüestió.

El Sr. FRONJOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSA: Jo em sotmeto a les conveniències del Govern de la Generalitat en aquest moment, i agraeixo, de totes maneres, aquestes manifestacions antifeixistes que ha fet el senyor Conseller de Governació.

Davant d'això i de la seguretat que el Govern actuarà enèrgicament contra qualsevol intent d'aquesta naturalesa, jo resto satisfet.

L'honorable Sr. PRESIDENT DE LA GENERALITAT: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula l'honorable senyor President de la Generalitat.

L'honorable Sr. PRESIDENT DE LA GENERALITAT: Jo vull subscriure les paraules que acaba de pronunciar l'amic senyor Selves. Però com que el senyor Fronjosà, en les darreres manifestacions, ha tornat a insistir, tot i respectant el silenci del Govern, però ha insistit d'una manera singular en dir que agràia i celebrava aquestes manifestacions antifeixistes del Govern, jo li vull dir al senyor Fronjosà: Ni agràides, ni celebrades, ni estranyades.

El Sr. FRONJOSA: Ja, ja; és clar!

L'honorable Sr. PRESIDENT DE LA GENERALITAT: Manifestacions antifeixistes del Govern! Nosaltres, és amb pena, amb profunda pena, que sovint ens veiem obligats a reprimir alteracions de l'ordre públic, que, de vegades, són derivades d'estímul sistemàtics de pertorbació; amb molta més pena, quan aquestes manifestacions de desordre públic són derivades d'afany i d'inquietud no ben controlats dintre de la consciència pública, sempre respectable. Ah!, però, ¿feixisme i altres coses que

facin olor de monarquisme? Aleshores, a reprimir-les se'ns hi aniria el cor, i ho estem desitjant. Res més. (Molt bé!)

El Sr. FRONJOSA: A tots se'ns hi aniria!

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió d'Economia sobre el Projecte de Llei de Bases de la Cooperació

(Es dona lectura al següent vot particular, presentat a l'art. 40 del dictamen:

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular el següent vot particular a l'art. 40 del dictamen sobre el Projecte de Llei de bases de la cooperació:

VOT PARTICULAR

Article 40. Els apartats b i c d'aquest article quedaran redactats així:

b) La pignoració dels productes amagatzemats en una proporció respecte al valor de cotització segons escala que determinarà el Consell Superior de la Cooperació per als diversos productes.

c) La pignoració dels valors públics fins a un màxim del 90 per 100 de l'import de la seva cotització en les Borses oficials.

Palau del Parlament, 8 de desembre del 1933. — J. Casabó i J. Tallada.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU: La Comissió no accepta aquest vot particular.

El Sr. PRESIDENT: ¿No hi ha cap senyor Diputat que mantingui el vot particular? Queda rebutjat el vot particular.

(S'aprova l'art. 40 en una nova redacció que proposa la Comissió i que és la següent:

Article 40. El Departament d'Agricultura i Economia de la Generalitat de Catalunya, o l'organisme de crèdit adequat, podrà fer préstecs a les societats classificades com a populars, per un termini no superior a vint anys, l'interès del qual no excedirà d'un 5 per 100.

Podrà acceptar-se com a garantia del préstec:

a) La hipoteca fins el 50 per 100 de l'import real de les finques o maquinària.

b) La pignoració de productes amagatzemats en la proporció del 75 per 100 del valor del seu preu corrent.

c) La pignoració de valors públics i industrials cotitzables oficialment a Borsa, fins el 75 per 100 del valor de llur cotització.

d) Amb les quantitats que s'acreditin per certificacions d'obres o de factures conformades de gèneres o productes, realitzades o facilitats a Corporacions públiques, fins el 75 per 100 del seu valor.

e) Amb la garantia personal de socis a bastament solvents, de l'entitat.

Atenent el termini del préstec i la naturalesa de les espècies pignorades, en l'escriptura es preveurà la manera de substituir-les i renovar-les.

De la mateixa manera es preveurà a favor de la Generalitat o de l'organisme que la substitueixi en la funció de crèdit, la reserva de poder exigir en qual-

sevol moment fa reposició de garantia quan per efecte de desvalorització de la cosa penyorada no quedessin coberts els tipus de valors atribuïts en les lletres b i c.»

A continuació s'aprova, sense discussió, l'art. 41 del dictamen.

La Comissió manifesta que ha variat l'ordre dels articles 42, 43, 44, 45 i 46 del dictamen.

El que era art. 44 passa a ésser art. 42, aprovat segons aquesta nova redacció:

«Article 42. El Departament d'Economia i Agricultura o l'Organisme que el substitueixi en la funció de crèdit, podrà concedir l'apertura de comptes corrents de crèdit per un termini de noranta dies, prorrogables per períodes d'igual duració, a les cooperatives de segon grau que relacionin les de productors amb les de consumidors.

L'Organisme component determinarà en cada cas la naturalesa i quantia de la garantia a exigir i dels interessos corresponents.»

A continuació s'aprova, sense discussió, l'art. 43 (45 en el dictamen.)

L'article 44 (46 en el dictamen) és aprovat segons aquesta nova redacció:

«Article 44. Totes les peticions de préstec hauran d'obtenir l'informe favorable del Consell Superior de la Cooperació.»

S'aprova l'art. 45 (42 en el dictamen.)

Es dona lectura a l'art. 46 (43 en el dictamen.)

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Simó i Bofarull té la paraula.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: A nosaltres, aquest article, tal com està redactat, ens sembla d'una vaguetat perillosa i aquesta vaguetat ens inclina a oposar-nos a la seva aprovació. Diu aquest article: «Situació crítica per causes alienes a la voluntat dels seus components.» ¿Quines poden ésser aquestes causes alienes a la voluntat dels seus components que les colloquin en situació crítica? Nosaltres confessem que no tenim coneixements crematístics, ni financers, ni mercantils, però almenys per deduccions de sentit comú, ens sembla que aquestes causes alienes a la voluntat dels seus components han d'ésser aquelles causes generals que poden influenciar sobre la riquesa circulant o sobre la capacitat de consum o la capacitat d'adquisició, o sobre certes crisis mercantils i industrials en relació als preus. I en aquests casos ens podem trobar que la immensa majoria de cooperatives que tinguin tan sols aquesta data d'existència de quatre o cinc anys que marca l'article, es trobin en situació crítica per causes alienes a la voluntat dels seus components i aleshores el Govern de la Generalitat o l'Organisme autònom que regeixi aquestes finances, es trobarà assetjat, perquè es trobarà en front de factors de caràcter general que influenciaran totalment a totes les cooperatives, si bé no a totes és d'esperar o desitjar, quan menys, que les influèncii fins a l'extrem de posar-les en situació crítica. Però posem-nos tots en el pla d'administradors dels cabals públics i aquesta vaguetat, aquesta excessiva amplitud del precepte, fa que estimem perillós aquest article. I en aquest sentit, sense demanar votació nominal ni

ordinària, nosaltres declarem que votarem en contra d'aquest article.

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Soler i Bru té la paraula.

El Sr. SOLER I BRU: Certament, l'oposició a aquest article, feta pel senyor Simó i Bofarull, m'ha semblat de moment que es fonamentava en què no es podien atorgar subvencions a cooperatives que no portessin el temps de constitució que es marca en l'article, però en el fons m'ha semblat que deribava a l'amplitud que hi havia en poder atorgar aquestes subvencions. I hem d'advertir que aquest article no és preceptiu, sinó potestatiu; l'atorgament d'aquestes subvencions que es senyalen en aquest article ve lligat amb l'art. 47, en el qual es diu que anualment es consignarà en el Pressupost de la Generalitat una quantitat per a concedir les primes que fan referència als arts. 45 i 46. I així, ja de fet ens trobarem en què l'organisme que atorgui aquestes subvencions complirà un precepte ja posat pel propi Parlament en la Llei de Pressupostos anuals.

Però, a més a més, hi ha una intenció fonda de fomentar i mantenir el cooperativisme. Nosaltres entenem que el cooperativisme és una de les coses que ens han de portar a millorar l'economia actual; i per tant, creiem que estant com està el cooperativisme en un període de formació, hem de donar-li tota aquella amplitud i facilitats que calguin i no tancar-li cap porta a fi de què una cosa extraordinària no el pugui destruir.

El senyor Simó i Bofarull ens ha parlat d'una depressió de preus, d'una carestia de subsistències, d'una manca de treball, o sigui que es poden presentar un sens fi de moments que facin possible que la vida d'aquella cooperativa passi per uns moments crítics; i llavors és quan ha de córrer el Govern de la Generalitat en ajut de la cooperativa, no sols en profit de la pròpia cooperativa, sinó del sistema que nosaltres volem fomentar en profit de la millor economia general.

Per això no veiem motius per a retirar aquest article, malgrat de sentir molt que el vot del senyor Simó no ens acompanyi en l'aprovació del mateix.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó, per a rectificar.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Agraïm molt les manifestacions del senyor President de la Comissió, però ens veiem en el cas de declarar que no estimem suficients els arguments que ha aduït el senyor Soler i Bru, per variar el nostre criteri.

La Comissió reconeix el fonament de la nostra oposició i encara que reconeixent-lo, manté l'article tal com ve redactat, amb l'argument de què no és preceptiu. Molt bé; no és preceptiu. És més: no sols no és preceptiu, sinó que a més a més, té el límit de la consignació pressupostària. I la consignació en pressupost haurà d'ésser una quantitat que el Conseller de Finances assenyalarà. I com l'assenyalarà, mancats com estem avui d'experiència?

El Sr. SOLER I BRU: Perdoni; l'assenyalarà el Parlament.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Bé. Hem de

suposar que no s'ha de produir una crisi per a discutir o disentr sobre un capítol accidental.

I també a priori, sabem tots que durant el curs de l'any, i és d'esperar que en els exercicis pròxims no sovinteigin tan com ara, i no es sotmetin a l'aprovació del Parlament, transferències i que aquells epígrafs puguin ésser ampliat. Però en aquests moments, com a funció discrecional, o sigui que no és obligatòria la subvenció sinó facultativa del Govern, i essent la quantitat limitada, faria que després s'hagués de donar tracte de desigualtat a les diverses cooperatives que es poguessin trobar en aquesta situació; perquè és innegable que les causes alienes a la voluntat dels cooperadors són fenòmens gairebé mundials o quan menys fenòmens perceptibles a tot Catalunya. Es de témer, doncs, que siguin moltes les cooperatives o en nombre superior a aquelles que poguessin ésser ateses amb les quantitats del Pressupost, i s'establirà un pugilat entre les cooperatives per tal de demostrar que cada una d'elles és la més dissortada de totes, i en acabat encara el Consell Autònom es trobarà que haurà d'atendre unes sí i altres no i que no podrà atendre totes les demandes de subvenció.

Nosaltres no ens hem oposat a altres preceptes que tendeixen a donar tota mena de facilitats a aquestes entitats, per més que algunes objeccions hi hauríem pogut fer perquè ja hi donem tota mena de facilitats a aquestes entitats. Se'ls n'hi dona moltíssimes. Nosaltres ho creiem ben orientat, però entenem que ja en tenen prou de facilitats i cal també que s'acostumi a les Cooperatives a què no facin com certes ciutats interiors que esperen la seva redempció d'un regiment o d'una burocràcia nova.

Els cooperatistes seran prou bons administradors per a prescindir d'una subvenció de 5,000 pessetes que pel nostre erari és molt, i que en canvi per a ells, per a fer front a situacions de caràcter greu, serien insuficients. Però davant la vaguetat, més que res, tot i agraint les explicacions del President de la Comissió, creiem que no podem votar l'article, encara que no hem demanat que fos retirat.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Soler i Bru.

El Sr. SOLER I BRU: Jo crec que el senyor Simó mereix una rectificació i m'ha de permetre que insisteixi en la necessitat de què s'aprovi aquest article per unanimitat. Aquest article i altres que formen part d'aquest capítol de crèdits junt amb les disposicions generals, formen part d'un conjunt de coses per a poder ajudar i sostenir el cooperativisme que si les treiem ens semblaria que hi mancava quelcom per a portar a bon terme els nostres ideals.

Jo no sé veure la por que li fa al senyor Simó l'existència d'aquest article. Cert és que com que és potestatiu pot semblar que vulgui insinuar un criteri més o menys benevolent en matèria de subvencions; però jo crec que obeeix a tot el contrari: al desig del legislador sobretot quan aquest s'inspira com en el cas present en el desig de fer les coses tan objectivament com s'han fet en el cas present. Però a més jo voldria fer veure al senyor Simó la conveniència de què fos aprovat aquest

article unànimement pel Parlament, per l'actual Parlament, pels homes que responen a un veritable sentit esquerrista i social en aquest Parlament. Jo voldria fer-li veure que en aquest article hi ha dos límits fonamentals.

En primer terme, solament es tracta de subvencions a les Cooperatives populars, les que estan adaptades dintre d'aquesta Llei i com que les mercantils no hi estan classificades ni adaptades, solament tindran dret a aquesta subvenció les cooperatives populars. En segon terme, o sigui la subvenció de 5,000 ptes., jo converteixo l'oració del senyor Simó per passiva, discrepant naturalment del seu criteri, i dic que la importància de 5,000 ptes. que a la Generalitat pot representar molt, segons opina el senyor Simó i Bofarull, i que no pot servir de molt a una Cooperativa, jo entenc que en un moment donat, per la vida cooperativa de casa nostra, 5,000 ptes. a Catalunya no li són res i en canvi per la importància del moviment cooperatista tenen una gran valor, i poden permetre-li l'assoliment d'anhels i arribar a certs objectius.

El cooperativisme és una funció econòmicament delimitada i qui pensa així no pensa mai en mendicar. Poden venir moments en què necessitin d'algun ajut i empar i el que el doigui ha d'ésser l'Estat o l'organisme competent per això; però això sols es produirà en casos especials, és a dir, que encara que la petició de subvencions mogués a estímul a altres cooperatives, si aquestes altres cooperatives comptessin amb mitjans per a poder viure i es vegés que en tenen prou, no se'ls hi concediria cap subvenció, ja que aquesta estaria limitada únicament a casos veritablement necessaris, estrictament necessaris. ¿Que poden haver-hi molts casos d'aquests i que les consignacions pressupostàries no arribin a cobrir aquestes necessitats? Això és evident; però nosaltres ens hem de moure dintre d'un pressupost i dintre de les seves característiques generals, pressupost que portarà el Conseller corresponent. Les subvencions no seran les que voldrà el Conseller de Finances, sinó que seran les que voldrà el Parlament, de la sobirania del qual no ens apartem pas, i el Parlament voldrà allò que és la matèria viva de la seva constitució, el que és el bé pel nostre poble, i com que el cooperativisme és un bé per al nostre poble, jo opino que serà el Parlament llavors el qui obligarà el Conseller de Finances a presentar les transferències o els suplementes de crèdit en el cas d'haver-hi moltes cooperatives negligides per manca de quantitats pressupostades.

Té tanta importància al nostre entendre aquest article, que jo demano al senyor Simó i Bofarull que uneixi el seu vot als del Parlament. I és més; si li sembla que la redacció d'aquest precepte és ambigua, no tinc cap inconvenient — mentre la finalitat sigui l'exposada — en acceptar aquella redacció que el senyor Simó i Bofarull cregui més addient, sempre que respongui al fons que és el de subvencionar en un moment crític a una cooperativa.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó.

El Sr. SIMÓ: Com que constaran al DIARI DE SESSIONS les nostres manifestacions i, per tant,

quedarà clarament exposat el nostre criteri i degudament salvada la nostra posició, amb molt de gust acceptarem aquesta indicació, que és un desig també comú, per a l'aprovació de l'article. Però desitjaria veure si es pot afegir un lleu concepte que salva un altre perill que abans no havia esmentat, però que ara ressaltaré amb breus paraules i que és el següent: Totes les mesures de Govern tendeixen a una eficàcia i jo pregunto si sempre serà eficaç aquesta subvenció. Jo no crec que en l'ànim de la Comissió ni en l'ànim de ningú estigui atorgar una subvenció sinó ha de respondre aquesta a una eficàcia immediata per a salvar una situació crítica i la permanència d'una cooperativa; però entenc que no farem res amb una subvenció de 5,000 ptes. a una cooperativa si aquesta amb la mateixa no ha de poder sortir airosa de la seva vida en perill. Afegint-li aquest concepte, que no m'atreveixo a improvisar, però recollint la idea, votarem l'article amb molt de gust.

El Sr. SOLER I BRU: Jo demanaria a la Presidència que suspengués l'aprovació d'aquest article per a procedir a la seva redacció definitiva, que no dubto haurà de satisfer el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. PRESIDENT: Queda suspesa la discussió de l'art. 46.

(S'aprova l'art. 47 del Dictamen, d'acord amb aquesta nova redacció, proposada per la Comissió.)

«Article 47. — Anualment es consignarà als pressupostos de la Generalitat una quantitat per a concedir les primes i subvencions a què fan referència els arts. 45 i 46 de la present Llei.»

(S'aproven, sense discussió, els arts. 48, 49, 50, 51 i 52 del dictamen.)

Es dona lectura a l'art. 53.)

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Soler i Bru.

El Sr. SOLER I BRU: Aquest article, per a la millor ordenació, la Comissió l'ha traspassat al començament del capítol de Disposicions Generals. A més, el capítol que ara ve, que fa referència a l'economia de les cooperatives, jo pregaria que es deixés en suspens la seva discussió, perquè està pendent d'un nou examen de la Comissió, sense perjudici d'entrar en la discussió de les Disposicions Generals.

(En virtut d'aquestes manifestacions, es deixa en suspens la discussió del capítol titulat «Economia de les Cooperatives», que comprèn els arts. 54, 55 i 56 del dictamen, o siguin 53, 54 i 55 en la nova numeració.)

S'entra al capítol titulat «Disposicions Generals», el primer article del qual és el que era art. 53 del dictamen i al qual correspon el número 56 en l'ordenació nova. S'aprova l'article.

Es dona lectura a l'art. 57 del dictamen.)

El Sr. BALART: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Balart.

El Sr. BALART: Voldria un aclariment respecte aquest article, en la part que diu «podran litigar a títol de pobres...», perquè m'estranya, doncs no sem-

pre són pobres les cooperatives. Es pot donar el cas, principalment, de què aquestes cooperatives s'acullin a aquesta disposició per adquirir maquinària, maquinària la qual es paga a terminis. En qualsevol conflicte que es presenti es farà una mica difícil poder concórrer als llocs que haurien de concórrer-hi en perdre la solvència en aquell mateix moment. Jo sé de molts industrials que els donen tota mena de facilitats, i si hi ha aquest article no els podran donar aquelles facilitats. Per tant, em sembla que s'hauria de fer en altra forma.

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Soler i Bru.

El Sr. SOLER I BRU: Veritablement, de cooperatives no n'hi ha de pobres, però tampoc no n'hi ha de riques. No són ni pobres ni riques. Com que no hi ha un interès determinat, no hi ha capital. Tot el capital que la cooperativa pot tenir és el fons de reserva a aplicar en obres a benefici social de la pròpia cooperació, i, per tant, no hi ha ni pobresa ni riquesa. Aquí no és taxatiu que es pugui, que s'hagi o que es degui litigar a títol de pobresa, però es podrà litigar a títol de pobresa. Jo he de fer la salvetat que aquí no parlem de cooperatives solament, parlem de la cooperació en general. Hi ha mutualitats, hi ha sindicats agrícoles i hi ha cooperatives, i estem discutint una Llei que es de bases de la Cooperació on hi entra tot. Per tant, el títol de pobresa per a poder litigar s'escau a tots els tres aspectes de la cooperació. L'aspecte de la maquinària no conjuga pas sobre mutualitats, ha de conjugar només per als sindicats agrícoles i les cooperatives únicament i exclusivament; i jo dic que podran litigar a títol de pobresa. Es creu que això treu garanties a aquells que els venen maquinària? L'ideal nostre fóra que compressin la maquinària a una cooperativa de producció de maquinària, cas en el qual ja no hi hauria el conflicte que aquí ha assenyalat el senyor Balart. Però en la compra a una empresa privada es pot fer molt bé menció especial de què garanteixen aquella maquinària que compren, i amb aquesta condició especial pot quedar, si no anul·lada, difosa la condició de poder pleitejar a títol de pobresa.

El Sr. BALART: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Balart.

El Sr. BALART: Jo voldria que això fos ben especificat, perquè jo en treuré una paritat. Ens trobem que principalment les cooperatives tenen la base de què sempre treballen a títol de pobresa i amb els seus cabals han d'anar fent la seva obra, i hi ha industrials que els donen tota mena de facilitats per a adquirir maquinària i pagar en la forma que elles per les seves forces puguin. Qualsevol moment que pugui venir de dificultat, pot ésser un xic difícil obtenir el cobrament, per assumptes i coses que puguin prevenir sobre d'elles mateixes. Si no hi ha una responsabilitat o bé un indicatiu amb el qual es pugui fer un xic de por, aleshores es fa molt difícil que un industrial els pugui vendre.

El Sr. SOLER I BRU: Es igual.

El Sr. BALART: Jo no ho veig igual, perquè amb aquesta base, si elles han de litigar a base de pobre, no costa res el fer litigis; però si es veu que damunt d'elles ha de recaure algun per-

judici, aleshores es va amb una cura que no hi posarien si no fos així.

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Soler i Bru.

El Sr. SOLER I BRU: Jo he de fer veure a l'amic senyor Balart que el litigant, a títol de pobresa, no pressuposa que la sentència sigui d'una manera o d'una altra; per tant, és igual que es litigui com a pobre o com a no pobre: la sentència que es caigui serà la mateixa. Únicament he de dir que m'ha semblat veure que el perill de què parlava el senyor Balart no hi és pas en el moment del plet, sinó que davant de l'amenaça de què les cooperatives puguin litigar a títol de pobresa, els altres es reservin a fer vendes de maquinària perquè no es troben prou garantides. A nosaltres ens sembla que això és enterament igual, exactament igual, perquè s'ha de pressuposar la bona fe en fer l'adquisició d'un producte. Si hi ha mala fe, el que ven es trobarà completament igual en una situació: si al que ven li donen garanties, el que compra que litigui després. És que es pot privar, no ja el sentit de cooperació, sinó en el de qualsevol litigi produït per a la rescició d'un contracte, que una de les parts litigui com a pobre? Jo no veig les dificultats que l'amic Balart havia assenyalat. A més, jo li demanaria, al senyor Balart, que s'ho estudiï bé i potser trobaria la manera de simplificar això que ell vol en la Llei especial de les cooperatives. Però no aquí, que és un concepte general de tota la cooperació i que si hem de fer-ne una discussió particularíssima ens portarà a fer una sèrie de distincions en cada cas, que en lloc d'ésser una Llei de bases, serien tres codis generals en un sol cos.

El Sr. BALART: Es que jo no parlo a favor del comerciant, sinó de les cooperatives, que si no tenen crèdit, si no hi ha confiança, no podran obtenir el que desitgen.

El Sr. SOLER I BRU: No té res a veure.

(Es aprovat l'art. 57.)

Són aprovats, sense discussió, els arts. 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67 i 68.)

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Soler i Bru.

El Sr. SOLER I BRU: Es per a fer un aclariment. Repeteixo el que vaig dir ahir, que en tot el Projecte de Llei, allà on diu «Departament d'Economia i Agricultura», ha de dir d'«Economia i Agricultura». A més, en tot el Projecte, es parla de l'organisme competent que ha de concedir el crèdit en els casos que assenyala la Llei. Havíem posat, inclús el senyor Conseller d'Economia en redactar el Projecte de Llei, «organisme competent», perquè encara no existia aquest organisme; avui, afortunadament, ja existeix i és la Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu, segons la Llei aprovada per aquest Parlament; és a dir, que allà on diu «organisme competent» equival a dir «Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu».

El Sr. PRESIDENT: Això podrà la Comissió consignar-ho en la redacció definitiva de la Llei.

Se suspèn aquest debat.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial sobre el Projecte de Llei de Contractes de Conreu

El Sr. PRESIDENT: Article 7.^e

El Sr. CEREZO: Com que en l'art. 7.e s'han fet determinades suggerències, la Comissió prega que quedi pendent de discussió. A l'art. 8.e hi ha també unes manifestacions que s'han d'aclarir respecte el registre dels contractes d'arrendament.

El Sr. PRESIDENT: Resten pendents de discussió els art. 7.e i 8.e. Article 9.^e

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Cerezo.

El Sr. CEREZO: Es per fer una aclaració. Hi ha una esmena proposant un art. 9.e bis, i la Comissió voldria que fos discutida per a ésser incorporada en l'art. 9.e.

(El senyor Secretari dona lectura a l'art. 9.e i a la següent esmena:

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de proposar a la Cambra la següent esmena al dictamen sobre el Projecte de Llei de contractes de conreu:

ESMENA

S'introduirà un nou article després de l'art. 9.e.

Article 9.e bis. "No obstant el que disposa l'article anterior, l'arrendatari no podrà prorrogar el contracte a l'acabar els sis anys si conrea terres de la seva propietat que ocupin tot el seu treball i el dels seus familiars."

Palau del Parlament, 6 de febrer del 1934. — Cunillera, Andreu, Torres, Mestres, Ribes i Soberrano.»

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. TAULER: Demano per parlar, per a una aclaració.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Jo volia fer una observació sobre aquest art. 9.e, però no sé ben bé com queda després d'aquesta esmena.

El Sr. PRESIDENT: Es refonen, en realitat, els arts. 9.e i 9.e bis.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. ROMEVA: L'article 9.e diu que l'arrendatari pot prorrogar la durada del contracte, però té l'obligació de notificar-ho a l'arrendador; però després hi ha un article, el 10, que diu que si ha expirat el termini i cap de les parts no ho ha notificat, el contracte resta prorrogat. Bé; aleshores, a mi em sembla que hi ha una incongruència entre un article i l'altre, perquè si li impossem una obligació que és destinada a produir uns efectes i aquests efectes es produeixen igualment tant si es compleix com no, aleshores sobra alguna de les dues coses, o l'obligació o aquells efectes que produïm en l'art. 10.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Cerezo.

El Sr. CEREZO: Hi ha una esmena a l'art. 10 que aclarirà les raons que exposava el senyor Romeva. L'article 10 és creat per als casos excepcionals que es poden donar, de què la notificació no hagi

estat feta. Un cas, per exemple, pot donar-se amb la mort del conreador dies abans de fer l'any i és clar que no haurà fet precisament la notificació i la vídua tampoc no hi haurà pensat en aquells moments, o els menors d'edat o qui representi els menors d'edat, en fer la notificació. En aquest cas, es fa ús de la tàcita per a poder continuar el contracte, i per això deia que alguns senyors Diputats han presentat una esmena a l'art. 10, en què es fa referència a casos excepcionals i potser valdrà més veure aquest art. 10 amb la seva esmena i veurem si aleshores es considera satisfet el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Sí, perquè hi havia un altre article, que és el que es refereix al dret que té el propietari de reservar-se el conreu de la terra pròpia quan ha expirat aquest terme. Aleshores passava que al propietari se l'obligava a fer la notificació, em sembla que era un any abans i a l'altre era mig any abans. De manera que aleshores resultava que en aquests sis mesos el propietari havia fet la notificació, de manera que el conreador ja ho sabia. Per tant, si no s'aclara d'una manera o d'altra, queda això en forma que s'imposa una obligació sense cap efecte. Potser amb l'esmena de l'art. 10, si és aprovada, això queda més congruent.

El Sr. TAULER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tauler.

El Sr. TAULER: Es sobre aquest mateix art. 9.e i en la mateixa part que fa referència a la notificació, però jo em dirigeixo a la Comissió, no respecte a aquells casos en què no es pugui fer la notificació, sigui per causes excepcionals, sigui per altres causes, sinó precisament per a aquells casos en què la notificació es pot fer, perquè la Comissió m'aclarís la forma de fer-se aquesta notificació, de manera que no doni lloc a dubte el dia de demà respecte a l'existència o prova de la notificació. Més clar; hem de suposar sempre que hi ha bona fe, mentre no es demostrï el contrari, però ara que estem legislant em sembla que és molt convenient no donar lloc a haver d'interpretar la intenció, bona o dolenta, del que ha de complir la Llei; i la manera de no donar motiu a interpretacions és que en aquest cas concret en què es diu que per a la pròrroga es necessita la notificació de l'arrendatari a l'arrendador, es faci una mena de control de l'existència d'aquesta notificació, perquè, tant per part de l'arrendador com per part del propietari, hi pot haver, i a això obeeix la meua manifestació, un principi de mala fe en el sentit de dir el dia de demà: Oh, tu no em vares notificar la necessitat de prorrogar el contracte. Per això jo desitjaria que s'aclarís aquest punt en forma, potser, de dir que la notificació es farà amb testimonis — encara que no ho he proposat amb testimonis, perquè una prova de testimonis és prova del dimoni —, sinó dient, per exemple, que es compareixi davant del Jutge municipal, o, tota vegada que aquí es parla de l'existència de les Junes arbitrals corresponents, que es faci sempre la notificació davant de la Junta arbitral. D'aquesta manera l'arrendatari tindrà sempre per al dia de demà una prova fefaent de què ha demanat la pròrroga i no podrà l'arrendador, per influències o pel que sigui, o per cercar interpreta-

cions, provocar un plet, i jo, com advocat, en aquest assumpte no hi voldria plets. A això obeeix la manifestació que faig a la Comissió.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: En l'article ja es diu que la notificació s'ha de fer davant la persona que en el contracte prèviament es mencioni; i si no es menciona persona, aleshores és natural que s'ha d'anar a les Junes arbitrals. És una cosa lògica que, en fer-se la notificació, tant si es tracta del primer cas, o sigui la persona que s'ha assenyalat en el contracte, veï del terme municipal, com si es fa davant de la Junta arbitral, el conreador exigeixi rebut de la notificació.

El Sr. TAULER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tauler.

El Sr. TAULER: És el que jo volia que la Comissió m'aclarís, car si s'exigeix ja un acús de rebut o prova que tindrà l'arrendador, ja em dono per satisfet.

(*Entra l'honorable senyor Conseller de Cultura.*)

El Sr. PRESIDENT: ¿S'aprova l'art. 9.e refós amb el 9.e bis?

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: L'esmena que s'ha presentat diu: «No obstant el que disposa l'article anterior, l'arrendatari no podrà prorrogar el contracte en acabar els sis anys si conrea terres de la seva propietat que ocupin tot el seu treball i el dels seus familiars». La Comissió entén que aquí s'hi hauria d'afegir: «...d'acord amb les normes establertes en aquesta Llei», per a evitar confusions a què podria donar lloc el dia de demà la interpretació del que és el treball.

El Sr. TAULER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tauler.

El Sr. TAULER: Per encàrrec d'un dels signants, el primer, d'aquesta esmena, he de dir que aquesta esmena obeeix a la següent finalitat: És indubtable que en aquesta Llei es permet, no tan sols que conrei la terra el veritable propietari, sinó també un arrendatari, de manera que hi caben les dues personalitats: la de que hom conrei terra pròpia o la de que conrei terra d'altri. La finalitat d'aquesta esmena està en harmonia amb l'esperit de la Llei, que tendeix a què no es reuneixi en una sola persona una extensió considerable de terreny que amb el treball personal dels seus ascendents o dels seus descendents, amb el de les persones de la seva família no pugui conrear, i, per tant, hauria d'anar forçosament a fer ús del treball d'obriers assalariats. Per això els signants d'aquesta esmena diuen que no hi ha inconvenient en què es demani la pròrroga de les terres en arrendament per aquell que també en tingui en propietat, sempre i quan amb el treball personal d'ell i el dels seus familiars pugui atendre un i altra. Del contrari, no tindrà dret a la pròrroga, sinó que ja tindrà prou treball amb la seva pròpia terra.

Aquesta era la finalitat de l'esmena i agreixo a la Comissió que hagi acceptat el seu esperit.

El Sr. PRESIDENT: ¿S'aprova l'art. 9.e refós amb el 9.e bis i acceptant aquesta esmena?

El Sr. CEREZO: Afegint-hi les paraules que

he dit, o sigui : «... d'acord amb les normes establertes en aquesta Llei.»

El Sr. PRESIDENT : S'aprova, doncs, amb aquest afegit? (*Assentiment.*) Resta aprovat.

(*La redacció de l'art. 9.º esmenat, és la següent :*

«Article 9.º — La durada mínima dels arrendaments regulats en aquesta Llei, serà de sis anys.

L'arrendatari podrà prorrogar la durada del contracte per un altre període de sis anys i després per altres períodes successius de sis en sis anys, amb l'obligació de notificar-ho a l'arrendador durant el darrer any del contracte vigent i almenys sis mesos abans de finir cada termini.

Aquesta notificació haurà de fer-se per escrit a l'arrendador o al seu legal representant en el domicili que tinguin dintre el terme municipal on radiqui la finca i si viuen fora, a la persona prèviament designada en el contracte i resident en el mateix terme municipal. Si per qualsevol causa no es pogués fer la notificació a cap de dites persones, es farà davant de la Junta Arbitral corresponent.

Són exceptuats els contractes que s'atorguin en virtut del que disposa l'art. 13, els quals finirán en acabar-se el seu termini contractual.

No obstant el que disposa aquest article, l'arrendatari no podrà prorrogar el contracte en acabar els sis anys si conreua terres de la seva propietat que ocupin tot el seu treball i el dels seus familiars, d'acord amb les normes establertes per aquesta Llei.»)

Es passa a l'art. 10. El senyor Secretari dona lectura a la següent esmena :

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular la següent esmena a l'art. 10 del Dictamen sobre el Projecte de Llei de Contractes de Conreu.

ESMENA

Article 10. — Si per causes superiors a la voluntat dels contractants, no ha estat possible comunicar la continuació de l'arrendament, s'entendrà tàcitament prorrogat per un període de sis anys més.

Palau del Parlament, 7 de febrer del 1934. — Dalmau, Blasi, Balcells, Fàbrega.»

El Sr. BLASI : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Blasi.

El Sr. BLASI : El senyor Romeva s'ha avançat amb uns arguments que nosaltres volíem exposar. Ens ha semblat que hi havia una contradicció entre l'article 9.º i l'article 10, perquè l'article 9.º diu que l'arrendatari haurà de notificar a l'arrendador el seu desig de què el contracte es perllongui, i encara referma aquesta obligació quan diu a qui s'haurà de fer aquesta notificació i quan s'haurà de fer ; però l'article 10 diu : «Si ha expirat un termini de sis anys sense que cap de les parts hagi donat oportunament a l'altra l'avís de pròrroga o de rescissió, s'entendrà tàcitament continuat el contracte de conreu per sis anys més.» Són dos coses incongruents, perquè per una banda es posa una obligació i després es dona un mitjà per a no haver-la de complir, perquè és molt fàcil

que la gent s'atengui al que costi menys feina, que és no haver de fer la notificació, i únicament per a atenuar aquesta incongruència nosaltres proposem, en quant a l'article 10, que sols s'entengui continuat el contracte quan hi hagin causes superiors a la voluntat dels contractants.

El Sr. SOLER I BRU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU : Ja en contestar el President de la Comissió al senyor Romeva ha fet aquelles manifestacions de què l'esperit d'evitar aquesta incongruència estava recollit i s'esperava la discussió. Naturalment, nosaltres hem d'explicar el per què la Comissió ha redactat així aquest article 10. Nosaltres ens creiem en el cas d'haver d'assenyalar unes obligacions recíproques al propietari i a l'arrendador, però també admetem que hi han casos en els quals aquesta obligació no pot haver estat complida per causes ben alienes a la voluntat de l'interessat, i aleshores es deia que havia de venir aquell moment en què si ni el propietari per un costat havia manifestat expressament la seva voluntat de reprendre la terra, ni per altra banda l'arrendador, per un descuit, per una cosa fortuïta, no havia expressat el seu desig de deixar-la lògicament, és que s'havia d'admetre la pròrroga per la tàcita. És clar que tal com venia redactat semblava que fos una incongruència. De totes maneres, com que en realitat només s'afegeix el preàmbul de què si per causes alienes o per una força superior no ha estat fet i l'esperit queda igual, nosaltres admetem l'esmena tal com ve redactada, en substitució d'aquest article.

El Sr. PRESIDENT : S'aprova l'article amb les manifestacions que ha fet la Comissió, en la seva nova redacció? (*Assentiment.*) Resta aprovat.

Article 11: No hi ha cap esmena ni vot particular.

El Sr. ROMEVA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA : En aquest art. 11 hi ha un detall sobre el qual jo voldria cridar l'atenció de la Comissió, encara que no m'ha semblat que fos necessari consignar-ho en una esmena, perquè em sembla que és de redacció i que en el sentit que es vol donar a l'article tots hi estarem d'acord.

Diu aquest article : «Si durant la vigència d'un contracte de conreu o estant aquest expressament prorrogat o continuat per la tàcita, el conreador, amb l'expres del propietari, hagués realitzat una nova plantació, s'entendrà produïda una renovació per un nou període de sis anys, a comptar des de l'any agrícola inclusiu, en què es comença la nova plantació». La paraula «plantació», segons com s'agafa, elimina les possibilitats de confusions, però jo crec que s'hauria d'explicar una mica més. Hi ha conreus on cada any es renova la planta. Naturalment, aleshores potser el procediment general no és el de plantar, però jo no conec, no sé si n'hi ha algun en què realment es pugui aplicar la paraula «plantació»...

El Sr. CEREZO : Demano per parlar.

El Sr. ROMEVA : ...i no sigui damunt de plantes de vida superior a la vida anual, perquè aquesta pròrroga del contracte només pot tenir

origen en el fet de la vida que té la planta. No sé si valdria la pena de posar-hi alguna cosa que acabés de refermar aquest concepte.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: Es clar, nosaltres no som agricultors per a donar la definició clara i precisa de la paraula «plantació», però aquelles plantacions que es fan durant l'any, que només tenen de vida un any, no són a les que es refereix aquest article. Aquest es refereix als fruiters, per exemple, a les vinyes, a les userdes, etc.; són coses que per llur matèria ja tenen, no una durada d'un any, sinó d'anys, que és a allò que vol fer referència la manifestació aquesta de «plantació» en termes generals, que no vol dir una planta determinada, sinó dels diversos tipus de plantes la durada de les quals és de llargs anys.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: L'explicació, amable, del senyor Cerezo, m'acaba de confirmar encara més en la necessitat d'aclarir això, perquè m'ha fet pensar en què hi ha casos que han d'ésser compresos en la vigència d'aquest article, i que no hi quedarien prou amb la paraula «plantació». Ell s'ha referit a les userdes; i jo sóc bastant ignorant en matèries agrícoles, però em sembla que les userdes no es planten, sinó que es sembren. Bé, aleshores hem de quedar entesos si aquest article s'hi refereix o no. Jo tinc entès que les userdes tenen una vida d'uns quants anys. Aleshores hem d'entendre que hi han d'ésser compreses. Si deixem simplement la paraula «plantació», podem trobar un litigi a base d'un camp que s'ha sembrat d'userdes, no ha estat plantat.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: Jo crec que, per a satisfer les manifestacions del senyor Romeva, podria dir: «hagués realitzat un cultiu o nova plantació la durada del qual és superior a un any.»

El Sr. ROMEVA: Això mateix.

El Sr. CEREZO: Així quedarien satisfetes les manifestacions del senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Per acceptar l'aclariment de la Comissió. Evidentment, si la durada d'una planta que és superior a un any, ho fos només en uns mesos, no hi hauria explicació, però com que generalment la planta que dura més d'un any, dura alguns anys, aleshores es pot deixar així. Ara, si es creu que això és insuficient, potser es podria veure si hi ha algun cas que demani més precisió. Jo crec que si nosaltres ens posem a fer les coses, tot el que fem per evitar litigis i discussions, és beneficiós.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: Doncs així es podria redactar l'article dient, on diu: «hagués realitzat una nova plantació», posant-hi «hagués realitzat un cultiu o una nova plantació de durada superior a un any.»

El Sr. PRESIDENT: S'aprova amb les manifestacions que ha fet la Comissió? (Assentiment.) Resta aprovat.

(La redacció d'aquest art. 11 és la següent:

«Article 11. Si durant la vigència d'un contracte de conreu o estant expressament prorrogat o continuat per la tàcita, el conreador, amb el consentiment exprés del propietari, hagués realitzat un cultiu o una nova plantació de durada superior a un any, s'entendrà produïda nova renovació per un nou període de sis anys, a comptar de l'any agrícola inclussiu, en què es comença el cultiu o la nova plantació.»

El senyor Secretari llegeix la següent esmena a l'article 12:

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular la següent esmena a l'art. 12 del Projecte de Llei de contractes de conreu:

ESMENA

Es suprimeix el primer paràgraf de l'art. 12.

Al paràgraf 2.ⁿ de l'article 12, s'hi afegirà, després de les paraules «esdevingués perjudicial al conreador»: «... sempre que el perjudici no sigui inferior al terç del producte mitjà de la terra en un quinquenni i sigui produït per causes extraordinàries que modifiquin la naturalesa de la terra o de la finca.»

Palau del Parlament, 6 de febrer del 1934. — Romeva, Guinart, Armendares, Fontbernat, Ribes i Soberano.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: El senyor Romeva, segurement, vol fer unes indicacions per aclarir aquesta esmena i l'abast que ell la hi dona.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Abans d'entrar a la defensa d'aquesta esmena jo vinc obligat a fer unes manifestacions. Aquesta esmena va signada, a part d'aquest modest Diputat, per uns altres Diputats que pertanyen a la Majoria. No compromet aquests senyors la signatura de l'esmena, per altra cosa sinó per donar-me a mi una facilitat indispensable perquè pogués intervenir, en aquesta forma de presentació d'esmenes, en aquest debat. Són signatures que m'han estat deixades per a facilitar reglamentàriament la lectura d'aquesta esmena. Jo he de fer la doble manifestació que no els afecta en quant a cap obligació d'adhesió ni de responsabilitat pel sentit de l'esmena, i la manifestació del meu agraïment per aquesta facilitat que m'han donat.

L'esmena es refereix, primer, a la supressió d'un paràgraf d'aquest article, i després a una addició a un altre article. En el fons la intenció de les dues modificacions és la mateixa. Estem legislant sobre uns contractes i en tots els contractes hi ha una part aleatòria, perquè és impossible que les previsions dels contractants siguin tan precises i tan exactes que puguin incloure tots aquells accidents i totes aquelles eventualitats que els puguin fer resultar, en més o en menys, perjudicial un compromís que han contret.

Hi ha un aspecte aleatori en tots els contractes que ha d'afectar per igual els dos contractants,

sinó el contracte no té aquesta base d'igualtat que ha de tenir. Tot el que es refereix a la situació de les coses en el moment de fer el contracte, jo crec que s'hauria de deixar completament a aquesta part aleatòria que té el contracte. És molt difícil en gent que tracta amb la terra, que coneix els problemes de la terra, que a l'hora de fer un contracte de conreu quedi un factor desconegut que pugui modificar sensiblement les condicions del contracte. Si deixem aquest primer paràgraf de l'article, aleshores obrim la porta per a un niu continuat de raons, o bé deixem francament oberta la porta perquè el conreador tingui sempre a la seva disposició la rescissió o la revisió del contracte, i el propietari no.

Hi ha en l'aspecte de les circumstàncies sobrevingudes, una part que ens hem d'atendre a allò que es refereix als perjudicis que puguin ésser ocasionats al conreador. Però, llavors, això no es pot deixar d'una manera vaga, sinó que s'ha de limitar; s'ha de limitar en quant a la quantitat i en quant a les causes. La intenció d'aquesta esmena és aquesta: determinar en quina quantitat aquests perjudicis han d'ésser, quin mínim han de tenir aquests perjudicis perquè es puguin tenir en compte per afectar a la vigència del contracte, que les causes siguin unes causes extraordinàries, com una vinguda, una esllavissada, que de vegades modifiquen, com tots sabem, la terra i fins l'extensió de la finca.

Em sembla que la raó d'aquesta esmena és clara; i la Comissió dirà si l'accepta.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: En quant a la primera part de l'esmena, creiem que una petita explicació convencerà el senyor Romeva de què no es pot suprimir la manifestació d'ignorància.

Hi han determinades plantacions que la seva vida és de diversos anys, i en el curs d'aquests anys, pot variar la producció; i quan es formula un contracte d'arrendament, en el moment de contractar, la producció que pugui donar aquesta plantació pot ésser ignorada. Per això s'ha posat aquesta manifestació d'«ignorada», perquè es tracta d'una cosa que bé es pot dir que no sempre se sap. Si fos tot el conreu directe de la terra, en el qual es pogués anar a concretar la terra i la seva producció i quina és la seva manera específica per a produir, podria donar-se satisfacció al que demana el senyor Romeva; però en caràcter de plantació no pot donar-se aquesta causa certa de què sàpiga sempre en contractar si la duració d'aquesta plantació respondrà al sentit del contracte.

La segona part de l'esmena, la Comissió la troba bé i no hi ha cap inconvenient d'acceptar-la; però la Comissió manté íntegre el primer paràgraf de l'article.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Jo comprenc la raó que assisteix a la Comissió en el cas particular que ha exposat el senyor Cerezo; i agraeixo que s'hagi acceptat la segona part de la meva esmena.

I referent a la primera part, potser llavors es podria precisar en quina classe de conreu, perquè les coses exposades aquí, plantejant un cas particular, les raons es veuen molt clares, però a l'empar d'aquests casos particulars poden haver-hi una pila d'altres casos la inclusió dels quals resta permesa per la vaguetat d'aquesta redacció.

El Sr. SOLER I BRU: He d'ésser dintre del primer any.

El Sr. CEREZO: Si el senyor Romeva es fixa veurà que no es causa cap classe de perjudici al propietari. Hi ha una segona fórmula, i és que es pot anar a la revisió i llavors la Junta arbitral és la que ha de determinar de quina part està la raó. Per tant, com per un banda no s'ocasionen perjudicis al propietari i en altra és la Junta arbitral la que ha de determinar, no està per demés que a la Llei consti el que ve consignat.

El Sr. ROMEVA: Jo he de demanar a la Cambra i a la Comissió que perdonin la meua insistència. Llavors s'hauria de precisar que d'aquest dret se n'ha de fer ús dintre d'un termini, perquè aquí es diu «finit que sigui el primer any».

El Sr. CEREZO: Any agrícola.

El Sr. ROMEVA: Però estén cinc anys més de contracte i en un d'aquests anys podria venir aquesta revisió.

El Sr. CEREZO: Finit el primer any agrícola. Aleshores és quan es pot fer ús d'aquest dret.

El Sr. ROMEVA: Sí, però es podria precisar més.

El Sr. CEREZO: L'esperit és que es faci pas-sat el primer any agrícola i dintre del segon any.

El Sr. ROMEVA: Doncs, amb aquesta addició, estic conforme amb l'article.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: L'article podria quedar redactat així:

«Article 12. Quan per circumstàncies ignorades en contractar la continuació dels contractes regulats en aquesta Llei, esdevingués perjudici al conreador, aquest estarà facultat per a fer abandó de la terra o per a fer ús de dret de revisió finit que sigui el primer any agrícola i dins del segon any.

Quan, per circumstàncies sobrevingudes, la continuació dels contractes regulats en aquesta Llei, esdevingués perjudicial al conreador, sempre que el perjudici no sigui inferior al terç del producte mitjà de la terra en un quinquenni, i sigui produït per causes extraordinàries que modifiquin la naturalesa de la terra o de la finca, aquest estarà facultat per a fer abandó de la terra, finit que sigui l'any agrícola, o per a fer ús del dret de revisió, però haurà de notificar una o altra decisió abans dels sis mesos darrers de l'any.

Després de la primera tongada de sis anys, el conreador podrà donar per finit el contracte, quan acabi l'any agrícola en curs, però haurà d'avisar-ho al propietari abans dels sis mesos darrers.»

(S'aprova).

S'aprova sense discussió, per no haver-hi presentat cap vot particular ni esmena, l'art. 13.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Romeva té la paraula.

El Sr. ROMEVA: Jo voldria cridar l'atenció de la Comissió i de la Cambra, sobre un document que s'esmenta en una forma de contracte civil, en aquest article i que jo crec que hauria de desaparèixer de la nostra legislació. Jo no sé si m'expresso en termes exactament jurídics; però aquí es parla de la «carta de gràcia»; però em sembla que els senyors Diputats que al mateix temps que Diputats són conreadors i coneixedors de la vida del nostre poble, saben el que aquest document representa.

El Sr. GALÈS: Això ve de l'Assessoria Jurídica.

El Sr. ROMEVA: Jo em permetré una observació, que he de fer quan menys per salvar un criteri personal meu; i és que entenc que la «carta de gràcia» és una forma de contracte que és la base d'una usura. Jo no sé si estic equivocat; però tinc el convenciment de què moltes vegades la «carta de gràcia» és la base de la usura. I si això és una cosa que no es pot suprimir aquí, si s'ha de suprimir en tot quan es facin les lleis civils, vull que consti aquesta manifestació meua per a quan arribi aquesta ocasió.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: Com a criteri personal, comparteixo el mateix criteri del senyor Romeva sobre les operacions de «carta de gràcia», perquè vertaderament aquesta és una operació completament abusiva en molts casos, tota vegada que aquells propietaris que han de fer ús d'aquesta carta de gràcia, es troben desposseïts de la propietat, perquè no poden després retornar les quantitats en els anys que han contractat. Però ara ens trobem en una situació de fet, perquè existeix dintre de la legislació civil el que es poden produir cartes de gràcia; i com que es pot donar el cas d'haver-hi aquesta operació en un contracte d'arrendament en vigència, nosaltres hem de salvar aquest cas del contracte d'arrendament perquè no vingués que, sobre els abusos de la carta de gràcia, hi hagués, també, el segon abús de quedar-se amb el conreu de la terra.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Jo feia aquestes manifestacions i comprenc totes les raons que em dona el senyor Cerezo; gairebé les havia previst. A la vegada em semblava que hi havia alguna cosa que mancava en aquest article, i era que després, quan el propietari definitiu entri en possessió de la terra, se li hauria de reservar el dret de conrear-la si volia conrear-la ell, i, naturalment, no quedava una cosa molt elegant que aquest dret que jo reclamaria pels altres el reclamés pels que fessin l'adquisició per mitjà d'una carta de gràcia.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Cerezo.

El Sr. CEREZO: Aquí, si es fa referència al dret que té el conreador, és perquè és a ell a qui pot afectar-li, i en quant vinguin altres propietaris

ja es determina el cas en l'art. 15. Per tant, en venir el nou propietari, tenint en compte, doncs, els anys de la durada del contracte, podrà reservar-se el fer ús del seu dret a qualsevol període dels sis anys que hagi tingut de durada aquest contracte si no arriba al màxim d'anys que preveu.

El Sr. ROMEVA: Agraeixo aquestes manifestacions, que veritablement són raonables, del President de la Comissió.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'article? (*Assentiment.*) Resta aprovat.

Article 15. No hi ha cap esmena ni cap vot particular.

(*El senyor Secretari el llegeix.*)

El Sr. TAULER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tauler.

El Sr. TAULER: Senyors Diputats: Com sigui que hi ha una íntima relació i connexió manifesta entre aquest art. 15 i l'art. 7.e que la mateixa Comissió ha deixat pendent, seria convenient un estudi dels mateixos i, per tant, jo pregaria que aquest article passés novament a la Comissió per tal d'armonitzar-lo amb el 7.^e

El Sr. CEREZO: La Comissió no hi té cap inconvenient. Podria suspendre's la discussió d'aquest debat, perquè també l'art. 16 ha de tornar a la Comissió.

El Sr. PRESIDENT: Passin els arts. 15 i 16 a la Comissió. Se suspèn la discussió d'aquest Projecte de Llei.

Lectura d'un dictamen de la Comissió de Finances sobre un Projecte de Llei de transferències de crèdit

(*Un senyor Secretari dona lectura al següent*)

«DICTAMEN

Reunida la Comissió Permanent de Finances sota la presidència del Vice-president senyor Pere Cerezo i Hernàez, amb assistència dels Vocals senyors Pi i Sunyer, Guinart, Farreres i Duran, Bilbeny i Ruiz i Ponseti; actuant de Secretari el senyor Joan Sauret i Garcia, per tal de dictaminar sobre un Projecte de Llei de transferències de crèdit amb destinació a subvencionar el Patronat de la Universitat Autònoma, presentat a la Cambra amb data 1.ra del corrent, acorda, per unanimitat, de sotmetre a l'aprovació del Parlament el següent

PROJECTE DE LLEI

Article únic. Són autoritzades les transferències de crèdit d'un total import de 250,000 pessetes, entre les següents partides del Pressupost de despeses.

Sobrants que es transfereixen:

De la partida 646, 6,250 pessetes; de la 737, 50,000; de la 902, 93,750; de la 972, 5,000; de la 991, 45,000, i de la 1,142, 50,000.

Total dels sobrants, 250,000 pessetes.

L'esmentada quantitat de 250,000 pessetes, import dels sobrants, passa a augmentar la partida 827, amb

destinació a subvencionar el Patronat de la Universitat Autònoma.

Palau del Parlament, 7 de febrer del 1934. — El Vice-president, P. Cerezo. — El Secretari, J. Sauret.»

Lectura d'un dictamen de la Comissió de Finances sobre un Projecte de Llei d'autorització d'una ampliació de crèdit

(Un senyor Secretari dóna lectura al següent)

«DICTAMEN

Reunida la Comissió Permanent de Finances, sota la presidència del Vice-president, senyor Pere Cerezo i Hernàez, amb assistència dels Vocals senyors Pi i Sunyer, Guinart, Farreras i Duran, Bilbeny i Ruiz i Ponseti; actuant de Secretari el senyor Joan Sauret i Garcia, per tal de dictaminar sobre un Projecte de Llei d'ampliació de crèdit presentat a la Cambra amb data 31 de gener proppassat, acorda, per unanimitat, de sotmetre a l'aprovació del Parlament el següent

PROJECTE DE LLEI

Article 1.er Es autoritzada una ampliació de crèdit de pessetes 380,000 el Pressupost de despeses vigent, capítol X, Despeses i Obligacions de Caràcter General, art. 4.ta, Despeses Generals de Caràcter Circumstancial, Partida 1209. Per a atendre les despeses d'organització de Serveis i modificacions en els existents que deriven de les necessitats motivades per la creació o acoblament de serveis en el període del seu traspàs per part de l'Estat a la Generalitat.

Article 2.ª L'ampliació esmentada es cobrirà amb els ingressos que s'obtinguin en virtut de l'autorització que determina l'article 5.^è de la Llei de 27 de desembre darrer, i d'acord amb el que estableix el tercer paràgraf de l'alludit article.

Palau del Parlament, 7 de febrer del 1934. — El Vice-president, P. Cerezo. — El Secretari, J. Sauret.»

Lectura d'un dictamen de la Comissió especial sobre diversos articles de la segona part de la Llei Municipal de Catalunya

(Un senyor Secretari dóna lectura al següent)

«DICTAMEN

Reunida la Comissió Especial (Llei Municipal de Catalunya) sota la presidència del senyor Francesc Arnau i Cortina, amb assistència dels Vocals senyors Joaquim Bilbeny i Bosch, Joan Tauler i Palomeres, Antoni Rovira i Virgili, Jaume Simó i Bofarull, Josep Fontbernat i Verdager, Josep M.ª Espanya i Sirat, Estanislau Ruiz i Ponseti i Pere Comes i Calvet; actuant de Secretari el senyor Josep Folc i Folc, per tal de dictaminar diversos articles de la segona part del Projecte de Llei Municipal de

Catalunya, llegit a la Cambra amb data 28 de juny proppassat, la Comissió, després de diverses reunions en les quals s'ha estudiat detingudament l'esmentat Projecte de Llei, acorda, per unanimitat, sotmetre a l'aprovació de la Cambra el següent

PROJECTE DE LLEI

(Del Títol XII)

CAPÍTOL III

Serveis municipals obligatoris susceptibles de contractació

Article 182. Es classifiquen amb el caràcter de serveis municipals obligatoris susceptibles de contractació tots els que essent considerats pròpiament com a inherents a la vida comuna del Municipi permeten separar l'obligatorietat de l'execució i els que per evolució del temps i per una major amplitud del concepte de l'entitat municipal han anat adquirint aquesta categoria, tals com: de mercats, escorxadors, incendis, neteja i regatge públics, recollida i aprofitament d'escombraries, sanejament del sòl i subsòl, cementiris, conducció de cadàvers, conservació de les vies públiques i jardins, desinfecció d'habitacions particulars, mingitoris, banys i piscines públiques.

Els Ajuntaments podran explotar i administrar directament aquests serveis o bé contractar-los de conformitat el que determina la part de contractació municipal.

TÍTOL XIII

MUNICIPALITZACIÓ DE SERVEIS

Article 183. Els Ajuntaments podran municipalitzar:

a) Els serveis de naturalesa industrial com el de pompes fúnebres, assortiment d'aigües, tant públiques com les destinades al servei de veïns, gas i electricitat, cambres frigorífiques, anuncis de caràcter públic, tramvies, autòmibus, ferrocarrils urbans i suburbans i tota mena de transports inclosos en les dites condicions.

b) Els altres serveis que els Ajuntaments projectin i per als quals obtinguin la deguda autorització del Govern de la Generalitat.

Aquestes municipalitzacions podran fer-se amb monopoli o sense.

Article 184. Per a municipalitzar qualssevol serveis dels indicats en l'article anterior, l'Ajuntament prendrà l'acord previ sobre la necessitat i utilitat de procedir a la municipalització, i nomenarà una Comissió dictaminadora, constituïda pels Consellers que designi, tècnics municipals i tècnics que no tinguin aquest caràcter. L'esmentada Comissió redactarà una memòria o estudi de tots els aspectes del servei, la qual s'acompanyarà de les dades, plans i projectes que la completin, així com de l'estudi econòmic financer de la municipalització i comparació amb els casos nacionals i estrangers similars. Una vegada redactada aques-

ta Memòria serà exposada al públic durant un període no inferior a trenta dies hàbils, dins del qual podran els particulars i entitats interessades oposar-se a la municipalització, fer les observacions que estimin convenientes, o proposar les modificacions que, al seu entendre, caldria introduir al projecte. Clos aquest període, el projecte, amb el resultat de la informació pública, tornarà a estudi de la Comissió, perquè en reculli les observacions i oposicions fetes, i informi respecte de cadascuna. La Comissió elevarà novament al Consistori el projecte amb la Memòria, i un report sobre el resultat de la informació, tot el qual serà repartit als Consellers quinze dies abans, almenys, del dia que hagi de tenir lloc la reunió de l'Ajuntament. L'expedient es resoldrà en sessió extraordinària.

Article 185. Perquè l'acord de municipalització sigui vàlid, requerirà el vot favorable de la meitat més un dels Consellers que formin el Consistori. Aprovat així l'acord, en el cas de què el mateix fos objecte de la votació referendària que regula el títol X d'aquesta Llei, la Corporació municipal no podrà tornar a proposar la municipalització del mateix servei fins a un altre bienni i mai en una distància de temps no inferior a dos anys.

Article 186. La municipalització de tots aquells serveis que afectin o puguin afectar la higiene pública i privada, no podrà ésser duta a terme sense obtenir informe favorable del Departament de Sanitat de la Generalitat de Catalunya.

Article 187. La declaració de municipalització de serveis implicarà la declaració de la seva utilitat pública. En conseqüència, el Municipi quedarà facultat per a procedir a les expropiacions necessàries dels immobles, de les instal·lacions, empreses, serveis, procediments de fabricació i, en general, de les empreses industrials i comercials afectades per la municipalització projectada.

Quan la municipalització afecti empreses de serveis públics que gaudeixin de concessions municipals anteriors, els Ajuntaments podran expropiar la concessió.

Per a l'expropiació d'empreses industrials o comercials, siguin o no concessionàries de serveis públics, observaran les condicions següents:

a) L'empresa serà avisada amb un termini no inferior a sis mesos.

b) La indemnització a l'empresa es farà en la forma i manera que lliurement estipulin ambdues parts. No arribant a un acord serà pagat el valor real de l'empresa, fixat pericialment.

Els perits seran designats: un per l'Ajuntament, l'altre per l'empresa afectada, i el tercer, de comú acord. No arribant-se a un acord per a la designació d'un tercer perit, el nomenament correspondrà al Govern de la Generalitat.

Contra l'acord de l'Ajuntament fixant la indemnització a l'empresa, que haurà d'ajustar-se al dictamen del perit tercer, es podrà formular recurs contenciós davant de la sala administrativa del Tribunal de Cassació de Catalunya.

Article 188. Acordada la municipalització d'un servei dels compresos en els apartats a i b de l'art. 183, aquest podrà ésser explotat:

a) Per administració directa.

b) Per administració autònoma.

c) Per una empresa creada pel Municipi, la qual adoptarà la forma d'una entitat mercantil, amb adopció o sense de capital privat.

d) Excepcionalment, per una empresa privada.

Article 189. Quan l'explotació del servei es faci per administració directa, l'Ajuntament en portarà comptabilitat apart i cada any tindrà l'obligació de formular un estat de comptes detallat de la marxa econòmica del servei. Aquest estat de comptes àdhuc ésser publicat en el *Bulletí Oficial de la Generalitat* serà exposat durant tot el mes d'abril següent a l'exercici econòmic en el tauló d'anuncis de la Casa Consistorial.

Article 190. El règim d'administració autònoma implica que l'Ajuntament limita les seves facultats al nomenament i designació de la Comissió Directora del servei, composta d'un Gerent i de dos Vocals, i dels altres càrrecs tècnics; el personal auxiliar secundari i obrer, serà, en canvi, de lliure nominació i separació de la Comissió Directora. L'Ajuntament nomenarà tres Consellers amb funcions permanents, exclusivament fiscalitzadores. També podrà designar comptables perquè anualment revisin i censurin la comptabilitat de l'empresa, la qual serà portada amb plena separació de la municipal.

El text i condicions generals dels contractes que l'empresa faci amb els seus abonats seran redactats per la Comissió Directora del servei i aprovats per l'Ajuntament.

Els altres contractes d'adquisició de primeres matèries, maquinària, venda de subproductes i residus, aniran a càrrec exclusivament de la Comissió Directora del servei.

Correspondrà a l'Ajuntament:

a) L'aportació i ampliació del capital de l'empresa.

b) L'aprovació definitiva dels plans i projectes d'instal·lacions i llurs millores.

c) L'aprovació definitiva dels comptes anuals de l'empresa.

d) L'aprovació, d'acord amb la legislació social, de les condicions generals del treball, jornada de treball, fixació de sous mínims, regles per a l'assegurança dels obrers i, en general, els acords referents a assistència social dels treballadors; i

e) Determinació dels preus de venda dels productes i subministraments.

Article 191. Quan per a l'explotació dels serveis s'adopti la forma de societat mercantil, el Consell d'Administració de l'empresa estarà format en una meitat per Consellers, nomenats per l'Ajuntament, i un nombre igual de Vocals, designats per les entitats econòmiques, professionals i obreres de la localitat, degudament reconegudes.

L'Ajuntament nomenarà també el President del Consell.

El Consell tindrà funcions i responsabilitats anàlogues a les que té el d'Administració de les Companyies anònimes; i participarà en la quantia assenyalada als Estatuts, en els guanys anuals de l'empresa. Els Estatuts precisaran igualment les atribucions que correspondran al Gerent i al Consell.

L'aprovació dels comptes anuals serà feta per l'Ajuntament.

No podran formar part del Consell els parents dintre del quart grau de consanguinitat o en tercer d'afinitat del Director-gerent i dels Vocals Consellers, els quals tampoc no ho podran ésser del Gerent. No podran formar part del Consell els contractistes o subministradors o l'empresa de maquinària i matèries primeres; el propietari d'empreses competidores o similars o els que en siguin Consellers Directors-gerents o hi facin serveis de caràcter retribuït.

Art. 192. Les empreses de capital mixt es regiran per les regles que fixaran llurs Estatuts, els quals, perquè tinguin validesa, hauran d'ésser aprovats pel Consell de la Generalitat.

Article 193. En el cas que l'Ajuntament faci ús del procediment fixat per l'apartat d de l'article 188, determinarà en demanar l'autorització, les condicions en què s'hagin de lliurar els serveis.

Article 194. Els Ajuntaments podran associar-se per establir serveis municipalitzats que afectin a més d'un d'ells. En aquests casos serà constituïda una Junta permanent d'Associació, a la qual correspondrà les funcions que aquesta Llei assigna als Ajuntaments i Associacions de Municipis.

Article 195. Cessarà la municipalització d'un servei:

Primer. — Quan ho acordi l'Ajuntament, amb els mateixos requisits previs a què han de subjectar-se els acords de municipalització.

Segon. — Per simple acord de l'Ajuntament quan el dèficit del Pressupost del servei excedeixi, durant tres anys consecutius, del 10 per 100 del Pressupost de despeses de l'Ajuntament, i també quan les pèrdues impliquin la desaparició del 50 per 100 del capital.

Tercer. — A iniciativa dels veïns del Municipi i amb els requisits que estableixen els arts. 147 i 154 d'aquesta Llei.

Article 196. No podran intervenir en les votacions referents a la municipalització o desmunicipalització d'un servei, ni formar part de les Comissions dictaminadores, els Consellers que siguin propietaris d'empreses anàlogues o similars, ni els que en siguin Gerents, Directors o Vocals o hi facin serveis de caràcter retribuït.

TÍTOL XIV

DELS BÉNS MUNICIPALS

Article 197. El Municipi té plena capacitat per a adquirir per qualsevol títol i causa, posseir, administrar i alienar tota mena de béns.

Aquesta capacitat correspon a l'Ajuntament en ple, en els Municipis de menys de 5,000 habitants, i en els de més habitants, al Consell de Govern municipal.

Article 198. Els béns del Municipi podran ésser:

- Patrimonials.
- Comunals.
- D'ús públic.

Són béns patrimonials els que posseeix l'Ajuntament a títol de propietat privada.

Són comunals els que posseeix el Municipi amb destinació exclusiva als seus veïns, tals com empris, prats, monts públics, etc.

Són béns d'ús públic els que pot usar lliurement tot veï o foraster, com els camins veïnals, places, carrers, passeigs, pàrcs, fonts públiques i altres de servei general.

Article 199. La Generalitat de Catalunya estimularà la formació i creixement del patrimoni dels pobles.

Aquest no serà afectat per les disposicions de les lleis desamortitzadores.

Article 200. Per raó d'interès públic municipal, l'Ajuntament podrà realitzar les expropiacions en els casos autoritzats per la Llei.

Article 201. L'Ajuntament no podrà alienar els seus béns fora dels casos i requisits fixats per la Llei. En cap cas no es podrà procedir a l'alienació i al gravamen, a títol gratuït, de béns municipals.

Les adquisicions a títol necessari seran considerades sempre acceptades per l'Ajuntament a benefici d'inventari.

Els béns d'ús públic, mentre en tinguin el caràcter, no podran ésser gravats ni alienats.

Article 202. Per a l'alienació dels béns d'aprofitaments comunals i patrimonials caldrà la incoació del corresponent expedient de subhasta amb els tràmits fixats per la Llei.

Article 203. Els Ajuntaments tenen l'obligació, dintre del primer any de llur constitució, de formalitzar el corresponent inventari amb la deguda separació dels béns comunals i patrimonials.

L'inventari haurà d'ésser detallat i circumstanciat amb inclusió de la descripció dels títols de propietat, destinació de les finques, valoració i plans.

Article 204. Anualment haurà de revisar l'inventari dintre de l'últim mes de l'exercici econòmic, per tal d'inserir les altes i les baixes i les altres modificacions pertinents.

L'inventari, rectificat així, constituirà el primer llibre de la Comptabilitat municipal.

Article 205. L'inventari municipal haurà d'ésser publicat cada any íntegrament o per extracte al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*, a la iniciació de l'exercici econòmic, i caldrà trametre'n un exemplar per a la seva custòdia, al Departament de Governació de la Generalitat de Catalunya.

Article 206. L'aprofitament dels béns comunals corresponen gratuïtament als veïns.

Anualment seran fixades les bases d'aquest aprofitament, en proporció al nombre de persones que visquin amb el cap de casa.

Sols en casos extraordinaris, que hauran d'ésser justificats en expedient sumari, l'Ajuntament, prèvia informació pública, podrà exigir als veïns quotes sobre els aprofitaments de béns comunals.

Article 207. Quan no sigui possible l'aprofitament directe pels veïns, podrà l'Ajuntament seguir els mateixos tràmits que determina l'article anterior, d'adjudicar l'aprofitament per mit-

jà de subhasta, en la qual tindran preferència els veïns sobre els forasters.

Article 208. Els Ajuntaments podran establir les regles que creguin convenientes per a l'administració i explotació de llur patrimoni.

Serà indispensable de procedir pels tràmits de subhasta, quan es tracti de lloguer d'immobles, per terminis de cinc o més anys, o per un preu anual superior al límit assenyalat a l'article 176 de la present Llei.

El President, Francesc Arnau. — El Secretari, Josep Folc.»

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Sanitat sobre el Projecte de Llei d'aigües minero-medicinals i d'aigües pures de règim

(S'aprova, sense discussió, l'art. 47.)

Es dona lectura a la següent esmena a l'art. 48:

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de proposar la següent esmena a l'art. 48 del dictamen sobre el Projecte de Llei d'aigües minero-medicinals i d'aigües pures de règim:

ESMENA

Article 48. L'apartat *e* quedarà redactat així:

e) El Reglament de l'establiment serà redactat pel propietari o empresa explotadora i subjecte a tots els apartats d'aquest article, tant pel que fa a l'hotel com a la tarifació dels serveis i pensions annexes; tot el referent a la dispensació d'aigües portarà el vist i plau del metge hidròleg. Els Reglaments hauran d'ésser aprovats abans de l'obertura de l'establiment per la Direcció dels Serveis Sanitaris de la Generalitat.

Palau del Parlament, 6 de febrer del 1934. — Bru i Jardí, Galés, Rouret i Andreu.»

La Comissió accepta l'esmena i s'aprova l'article d'acord amb ella.

Són aprovats, sense discussió, els arts. 49 i 50.

Es dona lectura a la següent esmena a l'art. 51:

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular la següent esmena al dictamen sobre el Projecte de Llei d'aigües minero-medicinals i d'aigües pures de règim:

ESMENA

Article 51. L'apartat *b* quedarà redactat així:

b) A l'abonament, per part dels malalts, de 10 pessetes o més, segons les condicions que seran detallades.

S'afegirà a aquest article un tercer apartat:

c) Seran exceptuats de l'abonament dels drets fixats en l'apartat *b* els compresos en l'art. 45, sempre i quan el metge que hagi fet la prescripció resideixi durant el temps del tractament, en la mateixa localitat on estigui emplaçat l'establiment d'aigües minero-medicinals. També en seran exceptuats de l'abonament d'aquests drets els compresos en l'article 46, paràgraf tercer.

Palau del Parlament, 19 de desembre del 1933. — Rovira i Virgili, Blasi, Irla i Puig i Ferrater.»

La Comissió l'accepta i s'aprova l'article d'acord amb aquesta esmena.

Es aprovat, sense discussió, l'art. 52.

Es dona lectura a la següent esmena a l'art. 53:

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular la següent esmena a l'art. 53 del dictamen sobre el Projecte de Llei d'aigües minero-medicinals i d'aigües pures de règim:

ESMENA

Article 53. El final del primer apartat del primer paràgraf, que diu: "...durant un període de quinze dies...", dirà: "...durant un període de vint-i-un dies..."

El segon apartat quedarà substituït pel següent: "Per cada nou període de vint-i-un dies o fracció cobrarà la mateixa quantitat abans indicada."

La resta de l'article, igual.

Palau del Parlament, 6 de febrer del 1934. — Bru i Jardí, Galés, Rouret i Andreu.»

El Sr. ARMENDARES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Armendares.

El Sr. ARMENDARES: Jo voldria fer present a la Comissió una cosa que m'ha mogut l'atenció en aquest article i que em sembla que ja es trobava en l'article 46, i és precisament l'exemció de les aigües minerals en l'assistència social i pública. Jo ho trobo una cosa molt lògica, perquè són indigents dels quals l'assistència pública n'ha de tenir cura. Quan diu «els individus en servei militar o pertanyents a cossos armats i els del Municipi...» posant-los a la mateixa altura que els indigents, a mi em fa l'efecte que aquesta és una clàusula d'habitud en els Reglaments i en les Lleis, però no veig que tingui més obligació a les excepcions els militars o els que estan en cossos armats, que molts altres, per exemple, obrers parats, individus que pertanyen a mutualitats o que pertanyeran demà a assegurances socials, els quals són pobres purs de poca capacitat contributiva, precisament per a gaudir de les aigües minerals. Trobo estrany que es repeteixi d'una manera fixa el que sigui militar o pertanyent a cossos armats, que no ho trobo raonable, i no es faci esment, precisament, de què puguin rebre també aquests beneficis obrers parats, per exemple, que estiguin en el cens de parats de les poblacions on visquin, i que també puguin tenir alguns beneficis individus d'algunes mutualitats o assegurances socials.

Jo dic tot això perquè si en algun moment i en algun lloc està indicat fer algunes distincions en la gent que treballa i no té mitjans econòmics per anar a aquests establiments que nosaltres sabem que són cars, a cercar una riquesa de salut que dona la mateixa entranya de la terra, com són les aigües minerals; em sembla que en fer aquesta Llei i en fer-la catalana, no ens hauríem de limitar solament a copiar coses de Lleis estrangeres, que són ja habituals a tot arreu, sinó que hauríem de posar-hi el nostre esperit i l'hauríem d'informar en el sentit que nosaltres tenim de les coses socials.

Per tant, jo demanaria a la Comissió que donés una explicació de si és una cosa forçada el que hagin d'ésser precisament els militars en servei els que puguin gaudir d'aquests beneficis i el perquè, de

la mateixa manera, nosaltres no podríem fer gaudir d'iguals beneficis a aquells individus que estan parats, que són molts, que també ho necessiten, i donar alguns beneficis, sigui com sigui, a les mutualitats o assegurances, quan les assegurances ja estiguin legislades.

Es per tot això que jo agrairia molt a la Comissió que tingués a bé donar-me algunes explicacions.

El Sr. RIBES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ribes.

El Sr. RIBES: Pel que fa referència als dos punts que ha presentat el meu amic Armendares, anirem contestant cada un d'ells per separat. El primer esmentat, el dels cossos armats, és una cosa que ve ja conculcada en la Constitució, és una cosa concreta que nosaltres venim obligats a respectar i no podem modificar-ho de cap manera. De consegüent, no podem nosaltres substreure-ho, perquè, si ho substreguéssim, de fet hi seria. En quan al que fa referència als obrers parats, és una suggerència que la Comissió accepta molt gustosa sempre i quan es sotmetin a les següents condicions: primera, que aquests obrers estiguin inscrits en l'atur forçós; segon, que siguin catalans o bé que com a mínim portin deu anys de residència a Catalunya; darrerament, per a decidir el poder ésser admesos a la cura gratuïta d'aigües minerals, cal hi hagi una obligació tàcita de què passi l'expedient pel Departament de Sanitat i Assistència Social, perquè hi posi el seu visat, previ informe facultatiu. Per tant, doncs, jo pregaria a la presidència que es suspengués l'aprovació d'aquest article i es deixés per una nova redacció.

El Sr. PRESIDENT: Queda pendent la nova redacció de l'art. 53, a petició de la Comissió.

(Són aprovats, sense discussió, els arts. 54, 55, 56, 57 i 58 del dictamen.)

Es dona lectura a l'esmena següent, presentada a l'art. 59:

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular la següent esmena a l'art. 59 del dictamen sobre el projecte de Llei d'aigües minero-medicinals i d'aigües pures de règim:

ESMENA

Article 59. En l'apartat primer d'aquest article, on diu: «... les sollicituds acompanyades...» etc., dirà: «... les sollicituds dels metges aspirants acompanyades...», etc.

En el segon apartat, la paraula «terna» es substituirà per «llista».

Palau del Parlament, 6 de febrer del 1934. — Bru i Jardí, Galés, Rouret, Andreu.»

Es acceptada per la Comissió. S'aprova l'article, la redacció del qual és la següent:

«Article 59. La Direcció dels Serveis de Sanitat recollirà les sollicituds dels metges aspirants acompanyades dels mèrits documentalment comprovats que corresponguin als sollicitants i, amb elles, serà fet una llista dels mèrits de cada sol·licitant per ordre dels serveis prestats a cada establiment. Serà mèrit preferent per a figurar a la terna d'haver exercit efectivament el càrrec de metge hidròleg en un Establiment hidromineral

o regió hidromineral durant cinc anys consecutius o deu anys en diferents etapes. El metge hidròleg no haurà de tenir cap defecte físic que l'invalidi per al càrrec i no passarà dels 65 anys.»

Es dona lectura a la següent esmena a l'article 60:

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular la següent esmena a l'art. 60 del dictamen sobre el Projecte de Llei d'aigües minero-medicinals i d'aigües pures de règim:

ESMENA

L'art. 60 quedarà redactat així:

«Article 60. Dins els seixanta dies de la promulgació d'aquesta Llei, seran admeses les sollicituds i comprovants a què es refereix l'article anterior, per a formar les llistes mèdiques corresponents a cada balneari.

Palau del Parlament, 6 de febrer del 1934. — Bru i Jardí, Galés, Rouret, Andreu.»

La Comissió l'accepta. S'aprova l'article, en el qual és substituït el text del dictamen pel de l'esmena.

Es dona lectura a la següent esmena a l'article 61:

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular la següent esmena a l'art. 61 del dictamen sobre el Projecte de Llei d'aigües minero-medicinals i d'aigües pures de règim:

ESMENA

Article 61. S'hi afegirà el següent apartat:

«En el mateix termini d'un any, s'autoritzarà els propietaris de les aigües minero-medicinals anteriorment declarades, perquè presentin al Govern de la Generalitat la liquidació justificada de les despeses d'establiment, valoració d'immobles, deus, import d'expropiació de finques, etc., als efectes de les taxacions a què fa referència la present Llei».

Palau del Parlament, 6 de febrer del 1934. — Bru i Jardí, Galés, Rouret, Andreu.»

Es acceptada per la Comissió i l'art. 61 és aprovat d'acord amb ella.

Es dona lectura a la següent esmena a l'article 62:

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular la següent esmena a l'art. 62 del dictamen sobre el Projecte de Llei d'aigües minero-medicinals i d'aigües pures de règim.

ESMENA

Article 62. Suprimir del primer paràgraf: «...dintre el termini d'un any i...»

Palau del Parlament, 6 de febrer del 1934. — Bru i Jardí, Galés, Rouret i Andreu.»

La Comissió l'accepta i l'article és aprovat. La seva redacció és la següent:

«Article 62. Tots els establiments d'aigües minero-medicinals declarats d'utilitat pública dintre el territori de Catalunya, hauran de presentar

còpia de l'anàlisi complet darrerament efectuada i, si aquesta data de més de cinc anys, haurà de practicar-se novament abans d'ésser autoritzada l'obertura de la temporada vinent.

Les aigües minero-medicinals seran analitzades bacteriològicament cada quinze dies si estan compreses a l'índex de les sospitoses de contaminació, i completament, cada cinc anys, pel Centre Tècnic Oficial si circumstàncies especials no obliguen a fer-ho més sovint.»

Són aprovats sense discussió els arts. 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71 i 72.

(Es dona lectura a les esmenes següents:

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular la següent esmena al dictamen sobre el Projecte de Llei d'aigües minero-medicinals i d'aigües pures de règim:

ESMENA

Article adicional. En tot el que afecti a l'envasament de les aigües minero-medicinals i d'aigües pures de règim, el Govern de la Generalitat es posarà d'acord amb el Govern de la República, a fi de què les aigües de procedència catalana no trobin obstacles en el mercat de la resta d'Espanya.

Palau del Parlament, 30 de gener del 1934. — Joan Tauler, J. Andreu, J. Serra i Hünter, J. Salles i Francesc Riera.»

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular la següent esmena al dictamen sobre el Projecte de Llei d'aigües minero-medicinals i d'aigües pures de règim:

ESMENA

Article adicional. Els manantials que actualment siguin explotats amb el nom d'una població o regió geogràfica, tindran dret durant un període de dos anys, improrrogables, des de la publicació d'aquesta Llei, a utilitzar el nom amb què estaven registrades. Dintre aquest termini hauran d'adaptar-se a les prescripcions d'aquesta Llei.

Palau del Parlament, 6 de febrer del 1934. — Bru i Jardí, Galés, Rouret i Andreu.»

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular la següent esmena al dictamen sobre el Projecte de Llei d'aigües minero-medicinals i d'aigües pures de règim:

ESMENA

Article adicional. El Departament de Sanitat i Assistència Social publicarà anualment un catàleg-relació dels establiments d'aigües minero-medicinals de Catalunya en explotació.

Palau del Parlament, 6 de febrer del 1934. — Bru i Jardí, Galés, Rouret i Andreu.»

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular la següent esmena al Dictamen sobre el Projecte de Llei d'aigües minero-medicinals i d'aigües pures de règim:

ESMENA

Article transitori. — Pel Departament de Sanitat i Assistència Social, serà publicat el Reglament que afecta a aquesta Llei dins el termini de tres mesos, comptats a partir de la publicació d'aquesta.

Palau del Parlament, 6 de febrer del 1934. — Bru i Jardí, Galés, Rouret, Andreu.»

El Sr. RIBES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. RIBES: La Comissió accepta aquestes esmenes.

El Sr. PRESIDENT: S'aproven els articles addicionals i transitoris? (*Assentiment.*) Resten aprovats.

El Sr. RIBES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ribes i Soberano.

El Sr. RIBES: Per a pregar a la Presidència que suspengui si es possible cinc minuts la sessió, perquè la Comissió pugui procedir a la nova redacció de l'art. 53, que ha quedat pendent d'aprovació.

El Sr. PRESIDENT: Es suspèn aquest debat. Queda pendent de redacció definitiva l'art. 53 d'aquest Projecte de Llei i com que les comissions parlamentàries han de passar a reunir-se va a procedir-se a la lectura de l'ordre del dia per a la sessió de demà.

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de dijous

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Justícia i Dret sobre el Projecte de Llei creant el Tribunal de Cassació de Catalunya.
3. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial sobre el Projecte de Llei de contractes de conreu.
4. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió d'Economia sobre el Projecte de Llei de Bases de la Cooperació.
5. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Sanitat sobre el Projecte de Llei d'aigües minero-medicinals i d'aigües pures de règim.
6. Discussió del dictamen de la Comissió de Finances sobre el Projecte de Llei de Transferències de crèdit.
7. Discussió del dictamen de la Comissió de Finances sobre el Projecte de Llei d'autorització d'una ampliació de crèdit.
8. Discussió del dictamen de la Comissió Especial sobre diversos articles de la segona part de la Llei Municipal de Catalunya.

(*S'aixeca la sessió a tres quarts de vuit de la vetlla.*)